

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 44-36. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredi in petek

Liubliana, petek 29. aprila 1938

Cena pomeni št. 150

Seja Centralnega predstavništva v Ljubljani

Veliko zanimanje za III. vsedržavni trgovski kongres po vsej Jugoslaviji

Za sejo Centralnega predstavništva se je slovensko trgovstvo vedno živo zanimalo, saj je Centralno predstavništvo na čelu vse borbe jugoslovanskega trgovstva, hkrati pa tudi reprezentanca njegove enotnosti. Za ljubljansko sejo C. P. pa se je slovensko trgovstvo še posebej zanimalo, ker je to bila zadnja seja C. P. pred velikim ljubljanskim kongresom, ki je dobil na tej seji svoj definitiven program. Zato se je udeležilo seje C. P. ljubljansko trgovstvo tudi v lepem številu. Izredna pa je bila udeležba drugih zvez, in to kljub pravoslavim velikonočnim praznikom, da nista bili zastopani samo dve najbolj oddaljeni zvezi: skopljanska in splitska.

Po predpisih C. P. je sejo otvoril predsednik ljubljanske Zveze Stane Vidmar, ki je pozdravil goste, in to:

predvsem velezaslužnega predsednika C. P. Nedeljka Savića (živio-klici) ter zastopnika beograjskega saveza Ljubišo Miloše-

vića, urednika »Trgovaških Novin« g. Kosiea in člana uprave Udruženja trgovca raznih struka v Beogradu g. Živadinovića,

tajnika zagrebskega saveza gosp. Dragutina Posleka, ki ga še prav posebno pozdravlja (živio-klici); podpredsednika sarajevske zveze g. Prnjatovića in tajnika doktorja Žildžića;

predsednika novosadskega saveza dr. Stanka Lazića;

zastopnika zveze v Osijeku doktorja M. Mikulića in

tajnika zveze v Banjaluki gosp. Skarića.

Pozdravlja nadalje predsednika Zbornice Ivana Jelačina, ravnatelja velesejma dr. Dularja, urednika »Trg. lista« ter vse člane ljubljanskega združenja, zlasti pa predsednika združenja v Slovenjem Građeu g. Rozmana.

Radi obširnega programa današnje seje prehajam takoj na prvo točko dnevnega reda in prošim gosp. Savića, da poda poročilo C. P.

trošnikov samo umetno napihnjeno, kajti bolj ko tuje bomo mi domači trgovci šteli naše potrošnike, kajti tuje so prišli, ki sploh nimajo interesa za naše ljudi.

Efekt nove uredbe o veleblagovnicah je bil samo ta, da se je brezpravno stanje spremenilo v pravno. Da je »Ta-Ta« brezpravno delovala, smo trdili vedno in to je dokazal sedaj tudi državni svet, ko je razveljavil vse odloke, s katerimi se je dovolilo Ta-Ti poslovanje in razsodil, da »Ta-Ta« ni imela pravice poslovati v naši državi. Na podlagi razsodbe državnega sveta bi se morali lokali »Ta-Tec« zapreti, toda med tem je izšla nova uredba, ki »Ta-Tic« dovoljuje poslovanje. Tako smo mi z razsodbo državnega sveta zmagali moralno, »Ta-Ta« pa je z novo uredbo zmaga materialno.

Pričakovali smo, da bodo že z novim finančnim zakonom rešene vsaj naše glavne zahteve ali da bi se iz fin. zakona vsaj videlo, da nam vlada hoče iti na roko. Nič tega pa nismo videli. Zato sem vprašal nekega gospoda iz vlade, kaj naj rečem v Ljubljani na seji C. P., kako je z rešitvijo naših 12 točk, ker ljudje vendar zahtevajo in čakajo z nestrpnostjo, da se te točke pozitivno rešijo. Odgovorilo se mi je, da za rešitev teh točk ni treba nobenega posebnega zakona, ker ima predsednik vlade za rešitev teh točk že potrebno pooblastilo. Vse te naše zahteve so lepo v dossieru in lepega dne bo predsednik vlade zahteval ta dossier in začel z reševanjem teh točk. Ko sem vprašal, kdaj se bo to zgodilo, se mi je reklo, da se bo to zgodilo še pred našim kongresom v Ljubljani. Zato nam ne preostaja nič drugega, kakor da čakamo.

Pač pa se bom po svojem povratku v Beograd prijavil pri predsedniku vlade, da pospeši rešitev in da bi mogel priti na kongres že z uspešnim poročilom. Srečen bom, če bom mogel izjaviti, da so se začele zahteve nacionalnega trgovstva upoštevati, še zlasti pa bom srečen, če bom mogel reči, da se je začel nov kurz v naši gospodarski politiki.

Ta novi kurz je nujno potreben tudi zaradi naše državne obrambe. Ta vprašanja so tako silno važna, da se morajo rešiti brez odlaganja. Kadar se v vseh državah narodne sile zbirajo, ne smemo mi še nadalje čakati. Kajti tudi na nas bo padla odgovornost, če svojih nalog nismo pravočasno izvršili, ker prav lahko se more zgoditi, da bo sicer že prepozno. Zato tem bolj obžalujem, če vas še ne morem razveseliti z dobrim poročilom.

Čeprav pa nismo dosegli uspehov, ki bi jih morali v interesu vse države doseči, ne smemo v svojem delu popustiti. Vsak naš uspeh mora nam biti le podnet za še večje delo, za še močnejše združevanje, da damo še večji odpor, dokler ne prebrodimo vseh težav in ne premagamo vseh ovir za na-

šo svobodo. Mi moramo doseči, da bo imel naš nacionalni element polno možnost, da se uveljavlja v poslovnem življenju in naš cilj mora biti, da se bo naša trgovinska zastava zopet vila po vseh morjih in da bodo interesi naše trgovine tako spoštovani, kakor se spoštujejo v drugih državah. Saj tudi naša trgovina izpolnjuje iste funkcije kakor angleška ali druga trgovina.

S to voljo moramo delati tudi za uspeh našega kongresa, ki je eden najbolj učinkovitih instrumentov za širjenje stanovske zavesti. Zato moramo pripraviti kongres tako, da bo močna manifestacija naše volje in naših zahtev, da bo vsa javnost uvidela, da se morajo naše zahteve respektirati. (Glasno odobravanje vseh je sledilo govoru predsednika Savića.)

K besedi se je oglasil ravnatelj velesejma

dr. Dular.

Oglašja se k besedi, ker je še ves pod pritiskom težkih vtisov, ki jih je doživel pred dnevi v Mariboru, ko je v družbi manufakturnistov obiskal mariborske tekstilne tovarne z vabilom, da razstavijo na letošnjem ljubljanskem velesejmu in da razkažejo svojo produkcijo Sloveniji, kjer imajo svoj bo-

gati zaslužek. Doživel pa je veliko razočaranje. Od 20 tekstilnih podjetij, kar jih je v Mariboru, so razen 2—3 vsa v rokah tujcev, ki delajo vsa s tujim kapitalom in ki se iz nas naravnost norčujejo. V neklih tovarnah sploh niso hoteli sprejeti zastopnikov Zveze, drugod so rekli, da se za ljubljanski velesejem sploh ne zanimajo, zopet drugod do lastnikov nismo mogli priti, ker žive skoraj stalno v tujini. Je tudi v Mariboru tovarna, ki ima srce za našega delavca in katere lastnik je seveda naš človek. Ker pa je ta tovarnar ustanovil mnogo socialnih naprav za delavce, ga njegovi tovariši sploh ne imenujejo drugače kakor »der rote Fabrikant«. Posebno po zadnjih dogodkih se je Maribor zelo spremenil in dogodi se, da celo v trafiki, ki je prodajalna drž. monopola, vprašajo najprej v nemščini odjemalca, kaj želi. Velika nevarnost je v tem, da je v obmejnem pasu premoč tujega kapitala tako velika in potrebna je, da oblastva na to bolj pazijo. Zlasti pa je treba paziti na to, da ne bo tuji kapital samo grabil pri nas in pošiljal tu zaslužen denar v tujino, temveč da bo tudi po svoje prispeval k našemu običnemu gospodarskemu in tudi kulturnemu ter socialnemu napredku. (Odobranje.)

Poročilo predsednika Nedeljka Savića

Pozdravlja zborovalce v imenu vsega trgovstva beograjske zveze. Zaradi pravoslavim velikonočnih praznikov sicer mnogi niso mogli priti, zato pa bo zveza poskrbela, da bo udeležba njenih članov na kongresu tem večja.

Namen današnjega sestanka je, da se dogovorimo o naših zahtevah, pa tudi o posebnih razmerah, zaradi katerih naše zahteve še niso izvedene, druga naša glavna naloga pa je, da pripravimo kongres tako, kakor je potrebno v interesu vsega trgovstva.

Zadnja seja Centralnega predstavništva je bila v februarju v Banjaluki. Od takrat se ni dosti zgodilo, ker so bili v tem času občni zbori združenj. Zato je tudi poročilo C. P. le kratko ter se bom omejil na vprašanje, kaj je z ljubljani, ki jih je dobilo trgovstvo glede onih znanih 12 točk, ki jih je navedlo trgovstvo v svoji spomennici predsedniku vlade in v katerih je obsežna tudi vsa materija, o kateri bo razpravljal kongres. O vseh teh točkah je že obširno poročal na seji v Banjaluki in tudi »Trgovski list«, »Trgovačke Novine« in »Trgovački Vjesnik« so objavili te točke, da jih ni treba tu ponavljati.

Vse vlade od zedinjenja pa do danes smo opozarjali na škodljivo delovanje zadrug, ki pomenijo veliko nevarnost za trgovino. Ta nevarnost, ki je bila v začetku mala, postaja vedno večja. Pripomniti pa moramo tu, da ne gre tu za združništvo, temveč za privilegirano trgovino v združni obliki, ki prodaja svoje blago vsakomur, ki pa je poleg tega še nelojalna. Zlasti smo vedno poudarjali, da se mora pravo združništvo podpirati, ker so selektivne, produktivne in kreditne zadrug potrebne. Namesto da bi se ustanovljale tak-

šne zadrug, pa so se iz zadrug napravile trgovine, kar so vse nabavljalne in konsumne zadrug, ki vrhu vsega tudi ne plačujejo davkov in s tem škodujejo še državi blagajni. Osnovni kapital teh zadrug je vzet iz gospodarstva, ker smo morali tudi mi plačevati leta dolgo 1% davek od vseh drž. dobav za nabavljalne zadrug drž. nameščencev. Ta kapital pa so že nekatere zadrug zapravile in sedaj zahtevajo, da jim plača država milijone in milijone za njih sanacijo. To se pravi, da bi se moral znova vzeti denar iz gospodarstva za reševanje teh zadrug.

Vse vlade pa smo tudi opozarjali na škodljivo delovanje tujega kapitala. Pa saj tu niti ne gre za tuji kapital, ker velik del teh tujcev prihaja k nam sploh brez kapitala in šele pri nas zasluži denar. Tega niti ena država na svetu ne trpi. Samo mi smo tako naivni in trpimo take kapitaliste. Kupujejo blago na kredit na 90 dni, prodajajo pa pri nas to blago proti gotovini. Tako delajo le z našim denarjem.

Zato zahtevamo, da se revidira vsa dovolila tujcem in da se tudi pregledajo v mednarodnih pogodbah vsa določila o reciprociteti. Kajti če kdo sme prodajati v drugi državi čevapčice, se kot protiusluga ne more dovoliti pri nas milijonsko podjetje. Niti en naš človek se ne more protokolirati na Češkoslovaškem, pri nas pa se brez vsega lahko ustanovljajo njih milijonska podjetja.

Vse te in druge naše zahteve smo točko za točko obrazložili g. predsedniku vlade, ki nam je tudi v vseh vprašanjih pritril. Le za »Ta-Ta« je izjavil, da se ne bo dalo ustreči, ker da gre tu za široke potrošniške množice! V resnici pa je vprašanje zaščite domačih po-

Poročilo predsednika Vidmarja

Predsednik Zveze Stane Vidmar je nato najprej omenil, da v obljube dosti ne veruje, temveč samo v to, kar bomo dosegli z lastno močjo. Uspehe pa bomo dosegli z lastno močjo, kadar bomo dobro organizirani, kadar bomo imeli takšne organizacije, da bodo vsi čutili, da nas morajo respektirati. Da pa to dosežemo, nismo dolžni le sebi, temveč tudi državi, ker so vse naše zahteve tudi v dobro države. Posebno priliko za udrnitev naše organizacije nam nudi letošnji vsedržavni trgovski kongres v Ljubljani. Zanj moramo zato delati z vso vmo. In za kongres se tudi v resnici pripravljajna dela dobro vodijo.

V smislu sklepov C. P. je prevzela Zveza trg. združenj v Ljubljani organizacijo kongresa. V ta namen so se ustanovili številni odseki, od katerih sta sedaj posebno važna finančni in stanovanjski odsek.

Finančni odsek je tudi storil vse, da se dobe potrebna sredstva in dosegel je tudi že lepe uspehe. Tako je ljubljanska občina določila v svojem proračunu za naš kongres 50.000 din in je nam polovico tega zneska tudi že izplačala, za kar ji bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala. Tudi g. ban je obljubil, da bo dal svoj prispevek, vendar pa ni imenoval zneska. Upamo pa, da bo ta znesek primerni pomembnosti kongresa. Od drugih strani smo tudi že prejeli obljube, vendar so te zaenkrat samo še obljube.

Iskreno pa se moram tu zahvaliti predsedniku finančnega odseka g. Novaku in g. Fabianju, ki sta bila te dni v Mariboru ter obiskala mariborske tekstilne tovarne, da jih pridobita za udeležbo na letošnjem velesejmu ter za naš kongres. Njih intervencija je imela lep uspeh.

Zelo agilno deluje tudi stanovanjski odsek pod vodstvom g. Lukiča. Njegova naloga je izredno težka, kajti spraviti bo moral, če se naše nade uresničijo, pod streho več tisoč oseb. Da bo mogel stanovanjski odsek premagati vse težave, je potrebno, da mu pomagajo vsi savezi ter da pravočasno javijo število udeležencev kongresa, kajti če se bo zadnji dan nepričakovano prijavilo več tisoč trgovcev, potem jih nikakor ne bo mogoče dobro prenočiti. Zato javite število udeležencev kongresa! Vso pohvalo zasluži tudi delo potovalnega odseka pod vodstvom g. Čebina, ki je izdelal celoten program za vse izlete in ekskurzije. Pripravil je tudi celo brošuro, ki ima 24 strani in v kateri so podrobno navedeni in opisani vsi izletni kraji, navedene njih glavne znamenitosti in tudi cena za vsak izlet. Udeležencem kongresa se bo tako nudila prilika, da poleg naravnih krasot Slovenije spoznajo tudi našo industrijo.

Pridno deluje tudi propagandni odsek, ki ga vodi g. Florjančič. Z reklamo za kongres je že začel, posebno pa bo razvil svojo delavnost v prihodnjih dneh, da ne bi

predolgotrajno reklamo ljudi utrudil. Apellirati pa moram na vse bratske saveze, da vplivajo na časopise svojih krajev, da bodo objavljali propagandne novice in članke za naš kongres. Propagandni odsek je dal tudi izdelati diapozitive za kongres ter bodo ti diapozitivi v kratkem razposlani vsem savezom, da poskrbe za njih predvajanje v kinematografih. Nadalje je izdelal propagandni odsek posebne reklamne tablice za trgovine in železnice. Propagandni odsek deluje v tesnem stiku z upravo velesejma, ki je tudi svoj

velesejski plakat opremila z reklamo za naš trgovski kongres.

Prireditveni odsek je izdelal že ves program kongresnih prireditiv. Program je pester ter moremo upati, da bo v polni meri zadovoljil vse udeležence kongresa.

Morem izjaviti, da pripravljala dela za kongres zelo zadovoljivo napredujejo ter smemo zato upati, da bo kongres pomenil za trgovstvo to, kar vse trgovstvo želi. Prosim samo vse zveze, da nas pri organizaciji kongresa čim bolj podpirajo. (Odobranje.)

Izjave zastopnikov zvez

V imenu trgovcev Vojvodine pozdravlja zborovalce predsednik osiješke zveze g. Stanko Lazić. Naš savez si prizadeva, da bo udeležba iz Vojvodine čim večja. Ker smo videli, da sama pismena propaganda ne zadostuje, smo začeli z ustno propagando od združenja do združenja. Priredili smo v ta namen že celo vrsto sestankov z združenji ter jih bomo priredili še nekaj. Upamo, da bo naša akcija popolnoma uspešna.

Predlaga, da se povabijo na kongres tudi vsi trgovski odseki zbornice, da tudi oni pošljejo svoje delegate na kongres. Saj delujejo ti odseki v istem smislu ko mi. Tudi C. P. naj povabi zbornice na kongres.

G. Prnjatović iz Sarajeva prinaša pozdrave od vseh članov združenj iz Bosne in Hercegovine. Trgovci iz Bosne in Hercegovine žive v zelo težkih razmerah in zato se mnogi tudi pri najboljši volji ne bodo mogli udeležiti kongresa. Poskrbeli pa bomo, da bo udeležba čim večja. Glede kongresa samega in njegove organizacije nima nič pripomniti, temveč se samo zahvaljuje tovarišem iz Ljubljane, da so nas sprejeli in pripravili kongres. Posebej pozdravlja predsednika Savića in se mu zahvaljuje za njegov trud, da se že enkrat uresniči zahteve trgovstva. Prosi ga, da svoje delo nadaljuje in pri tem ga bo podpiralo vse trgovstvo Jugoslavije.

Izjavlja, da bo njegova zveza sprejela vsak referat, ki se ji bo določil. Nato je prečital predloge glede uspešnejše propagande za kongres.

V imenu zagrebške zveze govori tajnik zagrebške zveze g. Dragutin Poslek. Njih glasilo »Trgovski vjesnik« je objavilo že dva propagandna članka za kongres. Za 12. maja pa je sklicana večja konferenca vseh združenj in ta konferenca bo posvečena predvsem propagandi za kongres. Program kongresa, kakor ga je navedel predsednik Vidmar, je tako obsežen, da mora zadovoljiti vsakogar.

Trgovci Jugoslavije so imeli dosedaj dva kongresa, ki kljub svojemu mogočnemu poteku nista našla pri odločujočih pravega odmeva. Gledati moramo, da ljubljanski kongres ne bo le glas vpijočega v puščavi. Verujem, da bo ljubljanski kongres še mogočnejša manifestacija od obeh prejšnjih in da zato ne bo ostal brez vpliva na jugoslovansko javnost, a da bo tudi prebudil trgovstvo. Udeležba na kongresu mora biti čim večja, ker bi sicer mogla dobiti javnost vtis, da se trgovcem ne godi tako slabo, kakor tožijo, če pa se niti ne zanimajo za svoje organizacije in za svoje manifestantne prireditve. Če pa bo videla javnost edinstvenost vsega trgovstva Jugoslavije, če bo potek kongresa mogočen, potem bo javnost posvetila tudi težnjam trgovstva potrebno pažnjo. Zato bo storil Zagreb vse, kar je le v njegovi moči, da bo udeležba na ljubljanskem kongresu čim večja.

Podpredsednik osiješke zveze dr. Mikulić pozdravlja zborovalce v imenu svoje zveze. Centralno predstavništvo in vse naše zveze nujno potrebujejo podporo vsega

članstva, da javnost vidi, da je v resnici vse trgovstvo složno in enotno za Centralno predstavništvo in da je to v polni meri legitimirano, da nastopa v imenu vsega trgovstva. Le potem bodo tudi resolucije kongresa v polni meri upoštevane od odločujočih činiteľjev.

Statistika pravi, da je bila v letu 1937. naša zunanja trgovina zelo uspešna in da smo izvozili blaga za več kot 4 milijarde dinarjev. Res je, naša zunanja trgovina je bila lani dobra. Dobra pa je bila, ker se podpira, ker se za njo skrbi. Zato pa nazadnje naša notranja trgovina, ker se ta ne podpira, temveč le ovira. Naloga našega kongresa je, da spravi našo notranjo trgovino v smer, ki bo trgovstvu v korist in da se bo tudi notranja trgovina podpirala tako, kakor je potrebno.

Morem obljubiti, da se bo z območja osiješke zveze udeležila kongresa velika skupina trgovcev.

Tajnik zveze v Banjaluki Skarić sporoča, da je sklicala baš za danes zveza v Banjaluki širšo konferenco vseh združenj, da se na tej konferenci sklene čim večja propaganda za ljubljanski kongres. Zato se tudi ni mogel udeležiti današnje seje predsednik zveze. Po dosedanjih poročilih se bo udeležilo ljubljanskega kongresa več slo trgovcev z območja banjaluške zveze; udeležba pa bi bila še večja, če bi se mogla doseči četrtinska vožnja. Prosi, da zveza to poskusi.

Za pozdrave se je nato zahvalil

predsednik zbornice Ivan Jelačin. Zbornica je vedno delovala v istem smislu ko zveza. Novo odredbo, da člani uprav združenj ne morejo več biti člani zbornice, smo vzeli z obžalovanjem na znanje, ker smo se bali, da bo zaradi tega trpela harmonija med zvezo in zbornico. Na srečo pa se to ni zgodilo in slabih posledic ni bilo.

V svojem jedru so naše zahteve vedno iste, ker pač morajo biti iste, dokler se te ne izvedejo. Tako že skozi vsa leta zahtevamo, da se odpravijo privilegiji konsumnih zadrug. Skozi leta moramo zato ponavljati svoj lamento, da trgovina zaradi teh privilegijev propada, da smo res že podobni kverulantom. Toda ni to naša krivda, temveč krivda onih, ki naših zahtev ne uslišijo.

In ne uslišijo se niti takrat, kadar zahtevamo stvari, ki so v največjem državnem interesu. To smo videli tudi sedaj pri »Ta-Ti«, ko bo razsodba državnega sveta za nas le moralnega pomena. A to ni prav, ker je prodiranje tujega kapitala vedno močnejše. Prav posebno pa se v zadnjem času opazja, da postajajo tuji na naših tleh že prepotentni. Z vsoto odločnosti moramo reči tujcem, da jih vedno radi in z vso gostoljubnostjo sprejemamo kot goste, da pa se morajo oni tudi obnašati kot gosti. Z velikim in glasnim odobravanjem so sprejeli vsi zborovalci besede predsednika Jelačina. Videlo se je, da je v tem pogledu vse jugoslovansko trgovstvo enotno in da ne trpi nobene prepotence tujcev.

Predsednik Vidmar se zahvaljuje vsem govornikom za njih izvajanja, posebno pa predsedniku Jelačinu za njegove temperamentne besede. Zadnji čas je, da odločujoči že enkrat odprejo oči in da prično s preudarnimi ukrepi omenjati naval tujcev. G. ravatelj dr. Dular je prej omenil zelo žalostne stvari iz Maribora. Če se drznejo tuji fabrikanti reči, da jih naš kongres ne zanima, potem moramo mi reči, da nas ne zanimajo njih izdelki! (Tako je!)

Predsednik trgovskega odseka Albin Smrkolj naglašja, da je smer dela zborničnih trgovinskih odsekov popolnoma ista ko dela zvez ter se zahvaljuje g. Laziću za njegov predlog. Ta predlog je bil nato tudi soglasno sprejet.

Določitev referatov

Predsednik Savić

Čutim dolžnost, da se zahvalim predsedniku Jelačinu za njegove besede. Zunanji dogodki so nas prisilili, da odpremo oči. Začel se je izpolnjevati stari program prodiranja na vzhod. Temu prodiranju se moramo zoperstaviti! Cennimo vsako prijateljstvo, pa tudi prijateljstvo Velike Nemčije. Vendar pa moramo vsakomur reči, da je ta država sezidana na gomilah naših najboljših sinov in da ne moremo dopustiti nobene agitacije, ki ne bi spoštovala naše svobode. Naj prihajajo k nam tuji in storili bomo vse, da se bodo pri nas počutili dobro. Toda obnašajo naj se pravilno in morajo ceniti in spoštovati našo gostoljubnost.

Trgovci smo v prvi vrsti poklicani, da čuvamo narodno zavest svojega naroda. Kakor delajo trgovci Velike Britanije in Amerike propagando za svoj narod in za svojo državo, tako moramo tudi mi s pomočjo svobodne trgovine delati za našo nacionalno svobodo. Naša skrb mora biti, da bo v naši državi nastal tak položaj, da bodo tuji, ko bodo prišli med nas, imeli spoštovanje do našega naroda! Trgovci bomo zato o tem na svojem kongresu tudi javno spregovorili. (Tako je!)

Naša naloga je sedaj, da pripravimo kongres tako, da bo potekal brez vseh ovir.

V soboto bomo obravnavali posameznih naših vprašanj. Poskrbeti hojmo, da se iste stvari ne bodo ponavljale. Zato bi bilo potrebno, da bi zveze takoj za-

slušajo našo besedo na kongresu, da vidijo produkcijo Slovenije in da spoznajo, kaj se more ustvariti iz dežele, če se dela tako marljivo in s tako voljo, kakor delajo Slovenci. (Odobranje.)

Novosadski delegat Lazić: Se v glavnem strinja z vsemi predlogi predsednika Savića, vendar pa misli, da bi bilo dobro, če bi se pustilo, da imajo na glavnem

O programu kongresa

je nato navedel predsednik Vidmar naslednje podrobnosti. V soboto bo otvoritev kongresa, zasedanje odsekov in plenarno zborovanje. Že v Banjaluki smo razpravljali o tem, da hočejo imeti ljudje priliko, da govorijo o svojih težavah. Zato je tudi predvideno, da bo mogel na sobotnem plenarnem zborovanju govoriti vsak, vendar pa v omejenem obsegu. Da se bodo mogli vsi delegati razvrstiti, moramo tudi zahtevati, da se vsak najprej javi, o čem hoče govoriti. Po referatih zvez naj bi se potem tudi ustanovili odseki. Prosi vse delegate, da se udeležijo debate o tem predmetu, da se temeljito dogovorimo.

Tudi dr. Mikulić smatra za dobro, da bi delegati že naprej javili, o čem hočejo govoriti.

Zagrebški delegat Poslek poroča, kaj je ukrenil zagrebški savez. Vsem svojim združenjem je poslal okrožnico, da napravijo kratek referat. Zagrebški savez je te referate večinoma že prejel in sedaj bo iz njih napravil izvlečke in o teh naj se poroča na kongresu. Smatra za potrebno, da bi na glavni skupščini vsak savez imel po en referat, toda vsak o drugem predmetu. S tem ti referati ne bi bili predolgi.

O tem se je nato razvnela daljša debata, v katero so posegli še gg. Škrbec, predsednik Savić, Roman Golob, urednik Kosić, Prnjatović ter drugi, zaključno pa predsednik Savić, ki je dejal:

Dobro bi bilo, da še danes razdelimo vse referate. Gre v resnici za različne zahteve. Tako zahteva Vojvodina rečno pristanišče in silose, Osijek vodne prekope, Bosna ima zopet druge potrebe itd. Vsaka zveza naj bi na kratko podarila po eno takšno vprašanje in to bi zadostovalo. Naša splošna vprašanja pa naj bi obdelala ljubljanska zveza v svojem referatu, ki bi trajal največ tri četrt ure.

Posvetovanje je bilo nato prekinjeno. Med obedom je prišlo med delegati do popolnega sporazuma in zato je mogel predsednik Vidmar popoldne takoj pri nadaljevanju zasedanja navesti podroben program kongresa, ki je naslednji:

V petek zvečer prihod gostov, sprejem, pozdravi in večerja.

V soboto ob 8. otvoritev kongresa, ki ga odpravi predsednik domače zveze, nato pa predsedujejo kongresu menjaje se vsi predsedniki savezov. Na tem referatu se prečitajo referati zvez ter se izvoli odbor za resolucije. Po končani debati se te tudi prečitajo. Procedura na kongresu je zamišljena takole: Ko se prečita vsak referat, se morajo vsi govorniki javiti, nato se določi, koliko časa sme govoriti vsak govornik. Ko je govoril zadnji prijavljeni govornik, je debata zaključena. Pri vsakem vprašanju se postopa na ta način.

Drugi dan v nedeljo je svečano zborovanje, ki se začne ob 9. Zborovanje odpravi predsednik C. P. Nedeljko Savić, ki predlaga, da se predsedništvo zbora konstituirna na ta način: Predsednik zbora je predsednik domače zveze (torej ljubljanske), podpredsedniki pa so vsi prisotni predsedniki savezov, tajniki pa vsi tajniki. Izvolita se tudi dva overovatelja zapisnika. Slede dnevni red:

1. pozdrav na kralja, zastopnike oblasti in organizacij,
2. pozdravni govori gostov,
3. uvodni govor predsednika zbora,
4. referat C. P.,

zborovanju tudi vsi predsedniki zvez svoje referate. Potrebno pa je tudi misliti na to, da se ustreže vsem delegatom, ki bi hoteli govoriti. Ne nasprotuje, da bi referat ljubljanske zveze obsegal izvleček iz vseh referatov drugih zvez, vendar bi se moralo v tem primeru izrečno pripomniti, katera zveza je predlagala te predloge.

5. referati zastopnikov savezov,
6. resolucije,
7. zaključek kongresa. Tu bi se opozorili vsi udeleženci kongresa na ekskurzije in izlete.

Ta predlog je bil nato soglasno sprejet.

Poleg onih 12. točk, ki so že omenjene v spomenici na predsednika vlade, so predlagali nekateri delegati, da bi se posebej navedle še naslednje:

G. Fabiani o obiskovanju potnikov v zasebnih stanovanjih.

G. Kette o železniških tarifah in poštinih razmerah.

G. Smrkolj o delovanju Prizada, ki je že monopoliziral vso zunanjo trgovino z moko in ki se sedaj pripravlja, da si prisvoji še vso zunanjo trgovino s sadjem.

G. Ivan Bahovec opozarja, da pokažejo trgovci svojo solidarnost tudi s tem, da zahtevajo rešitev vprašanja predvojnih avstro-ogrskih dolgov, čeprav to vprašanje zanima samo prečane.

G. Poslek predlaga nato, kako naj se razdele vsi referati po snovi, nakar se razdele referati med posamezne zveze. (O tem je poročal »Trg. list« že v svoji prejšnji številki.)

Na predlog predsednika Vidmarja se sklene, da morajo biti vsi ti referati gotovi in v rokah ljubljanske zveze najkasneje do 29. maja.

Predsednik Savić: Takoj naj se vsi savezi obveste o vseh današnjih sklepih ter posebej opozore, da morajo biti vsi referati do Ljubljane do 20. maja.

Predsednik Stane Vidmar: Da ne bo nobenega nesporazuma ugotavljam: Najprej bomo poslali vsem zvezam načrt oz. program kongresa ter tudi seznam vseh referatov, ki jih morajo savezi izdelati. Posebej jih bomo opozorili, da morajo biti vsi referati do 20. maja v Ljubljani. Takoj nato bomo razposlali vsem zvezam prepiše zapisnika današnje seje. Ljubljana pa prevzame vse referate, katerih savezi ne bi prevzeli.

Pri slučajnostih je delegat Milešević v markantnih besedah naglasil, da bodo trgovci vedno branili nacionalne ideale in da ne more pozabiti besed, ki jih je izrekel zbornični predsednik Jelačin zaradi prepotentnega nastopanja nekaterih tujcev. V življenjskih nacionalnih vprašanjih ne moremo popustiti v nobenem pogledu.

Predsednik Vidmar je poudaril, da Slovence samo veselijo, če vidimo, da čutijo vsi naši bratje enako novo nastalo nevarnost, ki pa preli zlasti nam Slovincem. Če pa bomo složni in zbrali vse sile v državi, kar je tudi naloga naš trgovcev, potem se nam ni treba bati nikogar.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključujem sejo in se zahvaljujem vsem za njih pozitivno sodelovanje. Mislim, da smo položili naš kongres na tako dobro podlago, da bo imel popoln uspeh in da bo pokazal slogu in enotnosti vsega trgovstva Jugoslavije. Naj bo jugoslovansko trgovstvo vsem drugim stanovom v državi zgled glede edinstva in nacionalne zavednosti!

Že v 24 urah
harva, pleštra in
temelne snati
obloke, klobuke
kd. škrbl in svetilnika srajce, ovrat-
nike in manšete. Pers. sni, munga in
lika domače porile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Solenburova ul. 8

Telefon št. 23-72

Seja Zveze trgovskih združenj

Popolna enotnost slovenskega trgovstva

Ni bila še zlepa predsedstvena seja trgovskih združenj tako dobro obiskana kot seja v torek dopoldne. Nobenega dvoma ni, da je bil ta dobri obisk znak izrednega zanimanja slovenskega trgovstva za bližnji ljubljanski kongres, ki je bil tudi glavna točka dnevnega reda seje. Še posebej pa je bila lorkova seja Zveze pomembna, ker so se je udeležili tudi zastopniki združenj v Celju in Litiji, da so zopet vsa združenja organizirana v Zvezi in da je ta v resnici zastopnica vsega trgovstva Slovenije. Na seji so bili delegati skoraj vseh združenj, združenje v Dol. Lendavi se ni moglo udeležiti seje zaradi obolenosti svojega predsednika, delegati združenj v Krškem in Laškem pa so bili zadržani.

A ne samo udeležba na seji je bila odlična, tudi ves potek zborovanja je dokazal zrelost in višino, na katero moremo biti ponosni. Seja je morala rešiti tudi neko zelo delikatno vprašanje, ki bi moglo povzročiti težke spore, če ne bi bila enotnost med trgovci tako popolna in njih stanovska zavest tako vzorna. Zato so bile tudi premagane vse težave in seja se je zaključila v najlepši enodušnosti in v popolni harmoniji. Da se je to zlasti pokazalo pri obravnavanju pripravljalnega dela za kongres, se razume samo po sebi.

Sejo je otvoril predsednik Stane Vidmar, ki je pozdravil vse zborovalce, zlasti pa zastopnika združenj iz Celja g. Misleja in Jagodica ter predsednika združenja v Litiji g. Müllerja.

Nato je podal svoje predsedstveno poročilo, ki je zgovorno pričalo o velikem delu, ki ga je opravila Zveza po zadnji seji. Tako je Zveza intervenirala v celi vrstli zadev. Med drugim je uspešno intervenirala na banski upravi zaradi kazni trgovcev v Ormožu, nadalje zaradi spora med mariborskim mestnim in okoliškim združenjem glede nedeljskega počitka, zaradi pomanjkanja pomožnega osebja pri pošti in železnici, zaradi nedostatkov pri dobavljanju tujih listov, zaradi šušmarstva v lesni trgovini, zaradi krošnjarstva z manufakturnim blagom, ter je zaradi te zadeve poslala poseben dopis tudi poveljstvu orožniškega polka. Zveza je nadalje izdelala posebno spomenico zaradi prodaje zdravih zelišč v malih trgovinah, poslala združenjem več okrožnic ter poleg tega z vso intenzivnostjo pripravljala kongres.

Udeležila se je nadalje ankete v Sarajevu zaradi delovnega časa v trg. in drugih obratih, po svojih zastopnikih se je udeležila tudi večine obč. zborov združenj.

Posebno mnogo dela pa zahtevajo priprave za kongres. Ustanoviti se je morala posebna kongresna pisarna. Zaradi kongresa je bila večeraj v Ljubljani tudi seja Centralnega predstavništva, ter je podal predsednik Vidmar tudi o tej seji krajše poročilo.

Nato je prešel na dnevni red. Prvo točko je stavil na dnevni red, ker so to tri združenja izrečno zahtevala. Tajnik dr. Gorin je nato prečital obširen referat, nakar se je razvila mestoma ostra debata, v katero so posegli zlasti gg. Košir, Jelačin, Smrkolj, Mislej, Jagodič, Škrbec, Štergar, Golob, Šenk, Rozman, Cvenkelj ter ponovno predsednik Vidmar.

Na koncu se je debata zaključila ter soglasno sprejel sklep, ki je dokazoval popolno enotnost trgovstva.

Združenje v Litiji želi, da se ustanovi pri Zvezi samostojen

odsek trgovcev-detajlistov. Ker je za to kompetenten le občni zbor Zveze, se bo predlog obravnaval na občnem zboru. Prav tako tudi zahteva celjskega združenja, da povrne Zveza delegatom polne stroške za udeležbo pri predsedstvenih sejah. Delegat Košir je izrazil pri tem upanje, da bo celjsko združenje, kot eno najbogatejših združenj, ki ima 800 tisoč din čistega premoženja, pač pokazalo vso pripravljenost, da se to vprašanje ugodno reši.

Soglasno se je nadalje sklenilo, da bo letošnja letna skupščina

Poročilo predsednika Vidmarja o kongresnih pripravah

Takoj po nadaljevanju seje je predsednik Vidmar poročal o kongresnih pripravah. Že na prejšnjih sejah smo poudarjali važnost tega kongresa. Že na večerajšnji seji C. P. se je jasno pokazalo, kako ogromne potrebe je ta kongres za našo stvar in so zato tudi vsi delegati ostalih zvez obljubili najživahnejšo agitacijo in propagando za čim večjo udeležbo na kongresu. Delegati iz južnih krajev so celo razpravljali o prireditvi posebnih vlakov. Pričakovati je torej velik odziv.

Bolgari pridejo

Z veseljem ugotavljam, da se je premaknilo tudi vprašanje udeležbe Bolgarov. Ker nismo mogli preko Beograda dobiti nobenih podatkov glede njihove udeležbe, smo se obrnili s povabilom direktno na Zvezo trgovskih združenj v Sofijo, da sodeluje na tem kongresu. Dobili smo dopis, v katerem se z navdušenjem odzivajo našemu povabilu in javljajo, da so odredili od vsakega oblastnega združenja po 15 članov in 60 članov iz Sofije ter predsedništva, skupaj bo prišlo okoli 150 članov pod vodstvom bivšega ministra trgovine Veljkova. Tovariši, naša častna naloga je, da bo kongres tako organiziran, da bodo odnesli naši gostje najboljši vtis.

Glede organizacije kongresa ste na prejšnjih sejah pooblastili predsedstvo, oz. eksekutivo in odseke, da vodi vse priprave za kongres. Dovolili ste tudi, da se za ta dela načne rezervni fond

Poročila odsekov

Za finančni odsek

je poročal g. Fr. Novak:

Naloga fin. odseka ni lahka in je izvršena le delno. Moremo pa po dosedanjih uspehih pričakovati, da se nam bo posrečilo finansiranje kongresa v polnem obsegu. Dosedaj sta bili 2 seji širšega odbora in 1 sestanek, na katerem je bilo delo porazdeljeno in so se začrtale naloge, ki jih je treba izvršiti. Rečem lahko, da je glavno delo šele pred nami. Potrebno je, da nas pri tem podpirajo tudi člani združenj izven Ljubljane, in to predvsem pri podjetjih, ki pridejo v poštev, da bodo pripravila gotove zneske za organizacijo kongresa.

Od MOL smo dobili polovico votiranega zneska, s tov. Fabiani-jem sva obiskala mariborske tovarne in Varaždin, predvsem tekstilna podjetja. Zbrala sva 26.000 din. Je še veliko podjetij naše stroke, ki pridejo na vrsto. Pri tej priliki treba omeniti, da smo ponekod našli na razumevanje, drugod pa tega ni bilo opaziti. Nekatere fabrike v Mariboru so celo izrazile, da jih kongres prav nič ne zanima! (Kdo so ta podjetja?)

Zveze dne 9. in 10. julija v L. gatu.

Soglasno je bil tudi sprejet predlog mariborskega združenja glede preureditve prodaje soli. (O tem predlogu bomo poročali prihodnjič.) Na predlog predsednika novomeškega združenja Turka se pošlje ta predlog tudi Centralnemu predstavništvu v Beogradu. Ker so bile s tem vse točke dnevnega reda razen točke o kongresu rešene, je predsednik Stane Vidmar sejo prekinil, da je bila vsa popoldanska seja posvečena le kongresu.

Zveze, da pa se mora skrbeti za to, da se bo denar vrnil blagajni. — V tem oziru se je storilo vse, kar je bilo mogoče, ustanovili so se odseki oz. odbori in bodo načelniki teh odborov podali kratka poročila o svojem dosedanjem delu. Moram poudariti, da so bili vsi odseki prav pridno in intenzivno na delu in da so se z največjim požrtvovanjem lotili težkega in odgovornega dela priprav za kongres.

Kakor boste iz poročil videli, so priprave zvezane s precejšnjimi stroški, vendar so naši tovariši, finančni odbor in tov. Florjančič, ki je na svojo roko podvzel marsikatero akcijo, vso stvar spravili tako daleč, da je upati, da pojde finansiranje kongresa brez žrtv.

Na pomoč s strani CP ni računati, ker je CP brez sredstev in smo tako navezani samo na lastne sile, in na to, kar bomo dobili od oblastev in korporacij.

Dobili smo že polovico zneska 50.000 din, ki ga je stavila ljubljanska mestna občina v proračun zaradi tujsko-prometne važnosti kongresa. Tudi g. ban je obljubil, da bo podprl naš kongres, samo tedaj še ni mogel povedati višine zneska, prihodnje dni pojdemo zopet urgirat. Najbrže ne bo hotela banovina zaostajati za MOL. So pa še druga zagotovila. Tov. Florjančič bo lahko poročal o njegovih začetih akcijah. Da vas ne bom dalje zadrževal, bi prosil predsednika finančnega odbora, da poda svoje poročilo.

Obenem smo skušali pridobiti mariborska tekstilna podjetja tudi za to, da razstavijo na letošnjem velesejmu v Ljubljani. Vsa večja mariborska podjetja so to obljubila in zdi se mi, da so vsi prostori, predvideni za razstavljanje industrije, že oddani. To se velesejski upravi brez sodelovanja nas trgovcev ne bi posrečilo.

Predsednik Vidmar:

Zahvaljujem se prav lepo g. Novaku za poročilo, moram pa reči, da iz tega poročila ni videti truda in požrtvovalnosti, ki je bila vložena v to delo. Tov. Novak in Fabiani sta s potovanjem v Maribor in Varaždin veliko žrtvovala. Dosegla sta tudi za ljubljanski velesejem mnogo, da bo ta letos zopet tak, kakršnega si želimo. Pripomogli smo do tega, da se nivo ljubljanskega velesejma zopet dvigne. Zato nam bo velesejska uprava pomagala pri organizaciji kongresa.

G. Florjančič:

Bil sem v Beogradu pri Narodni banki, ki je kot prva poklicana, da pomaga in nekako finansira naš kongres, ker ima največ dobička od nas. Izgleda, da je voljna

pomagati z večjim zneskom, ker je vprašala pri ljubljanski podružnici, kakšen znesek naj nakaže. Treba bo še intervencij. — Šel sem v razna druga ministrstva in banke (v PAB, Hipotekarno) in k Poštni hranilnici, toda tam ni pričakovati kakšnih podpor, ker ni budžetske možnosti. Pač pa pričakujemo večjo podporo od predsednika vlade, ki kot zunanji minister polaga veliko važnost na obisk Bolgarov. Osebo sem govoril tudi z g. predsednikom skupščine, Ciričem. Na vprašanje nekaterih delegatov je izjavil, da mu je pri teh intervencijah pomagal tudi posl. dr. Kocet.

Predsednik Vidmar: Poudarjam, da je tov. Florjančič storil več, kot je bila njegova dolžnost in ga samo prosim, da s svojo znano vztrajnostjo nadaljuje započete akcije.

Za stanovanjski odsek

je poročal g. Lukič.

Stanovanjsko vprašanje je zelo važno, če pomislimo, da se bo udeležilo kongresa 4 do 5000 ljudi. Ljubljana sama pa premore komaj 800 sob. Zato je bilo potrebno napraviti podroben načrt, kako priti do sob. Razdelili smo stan. odsek na 5 pododsekov po ljubljanskih okrajih. Ti bodo skrbeli za podrobno akvizicijo stanovanj v trgovinah: Koncem tedna izide stanovanjski plakat z ameriško reklamno glavo: »3000 sob potrebuje stanovanjski odsek za kongresne dni«. S tem bomo opozorili vse stranke, ki prihajajo k trgovcem, na to prireditve. Plakati bodo razdeljeni koncem tedna med ljubljanske trgovce. Akcija bo trajala od 1. maja do začetka junija. Prijave se bodo zbirale tedensko v Trg. domu. Sortirane bodo po ulicah. Med tem časom upamo, da dobimo tudi obvezne prijave udeležencev kongresa. Rok za prijavnice za stanovanja smo morali skriti, ker se sicer ne bi mogli ozirati na prijavnice, ki bi prihajale zadnje dni. (Do 15. maja.)

Pričeli bomo sedaj z akvizicijskim delom. Potrebno bo najeti več pisarniških moči. — Po možnosti naj si nekateri zagotove prenočišča pri sorodnikih. — Po svojih združenjih naj vsi agitirajo za čim večjo udeležbo, in naj poskrbe, da nam bodo prijavnice čimprej poslale.

Predsednik Vidmar:

Zahvaljujem se za poročilo, ki zveni enostavno, toda delo odseka je tem napornejše. Od tega dela zavisí uspeh vsega kongresa, kajti če bodo ljudje dobro preskrbljeni, bodo odnesli lep vtis. V tov. Lukiču smo dobili izredno agilnega in sposobnega predsednika odseka, tako da smo lahko brez skrbi, zlasti še, ker sodeluje tudi mag. ravnatelj Šebenik, priznani strokovnjak v tem. — Skušajte podpirati ta odsek s tem, da bodo prijavnice pravočasno poslale, da bodo naši ljudje že naprej preskrbljeni.

Tiskovine se tiskajo v cirilici, hrvatskem in slovenskem jeziku, da ne bo zamere. Prilagale se bodo našim grosistom, da jih bodo ona še nadalje razposlali svojim odjemalcem.

G. Berjak (Kranj):

Plakati naj se razpošljejo tudi na združenja, ki naj jih razdele med svoje firme, da se bodo vedele ravnati zaradi udeležbe in tujcev, da bodo vsi popolnoma poučeni, da se res napravi velika reklama. Veseli me, kar je iznesel g. predsednik.

Predsednik Vidmar:

Vsem združenjem smo hvaležni za vsak nasvet in predlog, ki ga stavijo in vas prav lepo prosim, da me v tem podpirate, ker je vsak nasvet dragocen. Na večerajšnji seji se je pokazalo, da je stvar velika, zato pa tudi naša odgovornost tem večja.

Za potovalni odsek

je poročal njegov predsednik Dominik Čebin:

Na prvem sestanku se je ugotovila potreba, da se gostom nudi prilika, da si ogledajo našo lepo ožjo domovino, da ob tej priliki navežejo tudi osebne koristne stike s tovarnami. Zato bomo izlete povezali s poučnimi ekskurzijami.

K sodelovanju je povabljen Zveza za tujski promet in direkcija drž. železnice v Ljubljani, ki sta se obe našemu vabilu z veseljem odzvali. — Naše dosedanje delo je obsegalo sestavo teh ekskurzij in izletov. Predvidenih je 22 izletov, in sicer 15 ekskurzij in 7 izletov. Omeniti morem, da so nam šle tovarne zelo na roko. Gledati je bilo treba, da se poskrbi tudi za prijetno stran izletov.

Vse to je treba popularizirati. Stopili smo v stik s propagandnim odsekom, da s propagando v dnevnih časopisih seznanimo javnost o naših izletih. — Založili bomo primerne prospekte na 24 straneh, ter jih izdali v 3000 izvodih v slovenščini, 3000 v hrvaščini in 4000 v cirilici, da bo vsaka pokrajina dobila prospekt v svojem jeziku. V svrhu založbe nam je Zveza dala kredit 10.000 din. Z razpošiljativjo pričnemo začetkom maja.

Naše delo se začne šele po prihajanju prijav. Pri tej priliki prosim, da z živo agitacijo podprete naše delo za ekskurzije in izlete, zlasti, da bodo udeleženci poslali svoje prijave do 28. maja. Zlasti moramo prositi združenja, na katerih teritoriju se bodo vršili izleti, da bodo v onih dneh prevzela vlogo vodnikov.

Prosim udeležbe na teh izletih v obilnem številu, ker zavisí od tega finančni uspeh.

Vidmar:

Delo tega odseka zahteva ogromne temeljitosti in srečni smo, da smo dobili v tov. Čebinu tako agilnega delavca.

G. Mislej ima pomisleke, da je 3000 izvodov tiskovin premalo.

Čebin: glede tega smo dolgo debatirali, izkazalo se je, da je ta oblika najprimernejša. — Cene so določene minimalne, od 80— do 150.—.

Za prireditveni odbor

je poročal namesto odsotnega predsednika Kreka g. Roman Golob.

S sodelovanjem ljubljanskih kulturnih organizacij, zlasti Narodnega gledališča, Glasbene Matice, Hubadove pevske župe in ljubljanske filharmonije ter ljubljanske mestne občine je bil sestavljen obširen program prireditve za vse tri kongresne dneve. Program je tako bogat, da bo zadovoljil vsakogar. Tako bodo v vseh kongresnih dnevih promenade koncerti, gledališke dramske in operne predstave (tudi na prostem) ter številni drugi koncerti in prireditve. (Ves program bomo objavili v eni prihodnjih števil.)

Za propagandni odsek

je poročal g. Florjančič. Odsek je že začel s propagando, prav tako je začel z delom njegov pododsek: časnikarski odsek.

Propagandni odsek je izdelal diapozitive za kinematografe, v kratkem izda reklamne tablice za lokale in železnico, posebno intenzivno pa se bo poslužil časopisne propagande.

Prehranjevalni odsek

vodi predsednik sekcije špeceristov g. Verbič. Odsek je že stopil v stik z združenjem gostilničarjev ter je tudi že v zvezi z njim fiksiral cene. Poskrbel je tudi za kontrolo, da bodo vsi gostje dobro postreženi ter preprečeno vsako odiranje. Kot poslednji stopi v akcijo

sprejemni odsek,

za katerega je poročal g. Roman Golob. Za sodelovanje so se že nudili trgovski akademiki, povab-

ljen pa bo k sodelovanju tudi pomočniški zbor.

Nato je predsednik Vidmar podal še podroben program kongresa, kakor je bil sklenjen na seji Centralnega predstavništva.

S tem je bila razprava o kongresu zaključena.

Pri slučajnostih

je predlagal g. Jagodic, da Zveza intervenira zaradi nove prakse pri zarubitvi mezd rudarjev.

Predsednik kranjskega združenja Berjak prosi Zvezo, da posreduje pri finančni direkciji, da se morajo davčni uradniki, ki vpisujejo v davčne knjižice, podpisati. To je potrebno, ker se sedaj vpisujejo dostikrat vplačila napačno.

G. Florjančič:

Za časa kongresa bomo izdali dve številki »Trgovskega lista«. Prosim, da ga podprete z oglasi. Obenem prosim, da poravnate naročnino za list.

Zaključek seje

Predsednik Vidmar:

Zaključujem današnjo sejo. Prosim vas, da z ozirom na dopoldansko debato ne odnesete s seboj slabega vtisa. Včasih se temu ni mogoče izogniti. V bodoče glejmo, da izločimo vsak poizkus nesloge v naših vrstah.

Mislim, da bo letošnji kongres lahko postavil mejnik tudi v zgodovini naše Zveze s tem, da se bomo enkrat za vselej odločili, da ne dopustimo nikdar več, da bi se naše vrste cepile zaradi zun. vplivov in da bomo vsakogar takoj izločili in odstranili, ki bi to poskušal. Mi moramo biti enotni, složni, odkriti do skrajnosti, pošteni in stvarni, pa pojde vsa stvar lepo dalje. Nobenih sumničelj, podtikanj ne sme biti, vsak naj pove odkrito, možato, iskreno in samo to, kar se tiče nas vseh, drugih stvari pa nobenih. Tako bomo napredovali.

Prosim, da me v tem delu podpirate. Jaz pa vam s svoje strani obljubim, da bom storil vse, kar je v moji moči, za našo stvar.

S tem zaključujem današnjo sejo.

Avtocesta Ljubljana-Sušak

Po poročilih iz Beograda se kmalu prične delo za železniško zvezo in za avtocesto med Ljubljano in Sušakom. Obe deli se izvedeta iz velikega 4-milijardnega posojila. Nadrobni načrti so bili lansko leto popolnoma dokončani tudi na terenu. Prvotni načrt se spremeni le za nekatere oddelke proge, kjer so se ugotovile večje ovire.

Dravska banovina bo prispevala 10 milijonov dinarjev za začetna dela na svojem ozemlju, medtem ko finančna udeležba savske banovine še ni zagotovljena, ker se banska uprava savske banovine brani, da bi kaj prispevala, ker da je dolžna zgraditi avtocesto država, ki ima v ta namen že fond za javna dela. To je tudi popolnoma točno. Gospodarski svet savske banovine je v stalnem stiku z ljubljanskim odborom in skupni nastop v Beogradu je popolnoma uspel. Podobno je tudi vprašanje železnice v končni fazi, niso pa še odobreni vsi detajlni načrti.

Skupni prodajni urad podonavskih držav na Reki

Na Reki se ustanovi glavni izvozni trg za našo živino, ki se izvozi v Italijo. Na reški trg bodo izvažali našo živino samo naši izvozniki, ki bodo imeli izvozna dovoljenja naše vlade. Živina se bo na Reki prodajala samo onim italijanskim uvoznikom, ki imajo italijanska uvozna dovoljenja. Italijanski uvozniki na naših trgih ne bodo smeli kupovati živine.

Da bi bila organizacija izvoza tem popolnejša, je bil sklenjen sporazum med Jugoslavijo, Madžarsko in Romunijo, da ustanove te države na Reki obmejno prodaj-

no in kontrolno pisarno za izvoz njihove živine v Italijo. Sporazum je bil sklenjen z vednostjo Italije.

Nauki avstrijskega lesnega izvoza

Ob združitvi Avstrije z Nemčijo se obeta matični deželi lep lesni zaklad, ki ga je morala doslej drago plačevati. Vendar pa v Nemčiji

cene lesa niso bile visoke, kar se opaža sploh v vseh uvoznih deželah, in sicer pred vsem zaradi ne-spametnega poplavljanja lesnih trgov z blagom iz gozdnatih dežel. Nizke cene pa bo zelo občutila priključena Vzhodna marka, tembolj ker je bilo njeno lesno gospodarstvo že doslej zavoženo.

Dunajska poročila poudarjajo, da je zaradi norega izropavanja v

zadnjih letih odvisnosti od inozemstva vsa avstrijska gozdna posest, razen treh veleposestev, skrajno prezadolžena. Povprečno znaša zadolžitev avstrijskega gozda 160 šilingov na 1 ha, skupno nad 400 milijonov šilingov. Avstrija je forsirala izvoz lesa za obrestovanje velikih zunanjih posojil. Prav nič pa ni skrbela za modernizacijo gozdne gospodarstva.

zahteve vsi zainteresirani činitelji na Dolenjskem ne smejo pustiti iz vida in jo morajo na merodajnih mestih neprestano ponavljati, da bi se ti vlaki čimprej dosegli.

Dolenjske proge imajo pa povečini zelo neugodne medsebojne zveze. Odhodi in prihodi vlakov niso urejeni tako, da bi zadovoljevali potrebe ljudstva in posebej se gospodarskih krogov.

Ta nedostatek je do neke mere opravičljiv iz razloga, da se mora železniška uprava nujno ozirati radi priključkov na vozne rede glavnih prog. Mogel pa bi se odpraviti z uvedbo novih vlakov, katerih odhodi ne bi bili vezani na prihode vlakov glavnih prog.

O taki rešitvi se je razpravljalo v zadnjem desetletju že na nešteti anketah gospodarskih ustanov, strokovnih korporacij in tujsko-prometnih društev. Vloženih je bilo že mnogo predlogov in resolucij na odločilna mesta. Vsak uspeh pa je največkrat izostal.

Najdaljša in glavna dolenjska proga Ljubljana-Karlovac, ki veže ostale dolenjske kraje z gospodarskim in kulturnim središčem Dolenjske Novim mestom, posebno težko občuti neugodne vlakovne zveze na tej progi.

Odločna zahteva vseh prizadetih je, da se temu nedostatku čim prej odpravi. Tej zahtevi so se pridružile občine, na čelu z občino novomeško, katere občinski odbor je na nujen predlog na svoji seji dne 31. marca 1938 sklenil podvzeti vse, da se dosežejo boljše vlakovne zveze. Tudi vse ostale gospodarske ustanove in združenja so se zahtevi občin priključile. Nemudoma pa se morajo že upoštevati naslednje zahteve:

1. Osební vlak št. 9216 naj ima odhod iz Ljubljane ob 13. uri popoldne.

2. Osební vlak št. 9217 pa naj odhaja iz Ljubljane okoli 17. ure popoldne.

Vlak št. 9216 je predviden v poletnem voznem redu z odhodom iz Ljubljane ob 12.03 uri. Dolenjci, ki imajo razne opravke pri oblasteh itd. morajo prežgdati na kolodvor in izgube radi tega po nepotrebnem na času ali pa svojih poslov ne dosto opraviti in morajo odhod iz Ljubljane preložiti na naslednji vlak. Če bi bil odhod ob 13. uri, bi mogli ostati po svojih opravkih v Ljubljani vse do 12. ure in popolnoma izkoristiti čas bivanja.

Radi nepravilnega odhodnega časa omenjenega vlaka pa jim je to nemogoče. Če zamude ali ne dosto na vlak z odhodom ob 12.03 uri, morajo čakati na prihodnji vlak, ki ima predviden odhod ob 14.07 uri, torej v času, ko so vsi obrati in uradi radi opoldanskega odmora zaprti.

Vlak št. 9217 s predvidenim odhodom iz Ljubljane ob 14.07 uri pa je radi ravnokar omenjenih dejstev povsem neprikladen. Ob 14. ali 15. uri se odpirajo trgovine in obrati ter začne uradovati po pisarnah. Oni, ki so morali ostati v Ljubljani po poldnevu radi nadaljnjih opravkov, s tem vlakom ne morejo odpotovati, ker odhaja ob času, ko še traja opoldanski odmor. Če pa bi bil odhod tega vlaka šele ob 17. uri popoldne, bi mogli dokončati opravke, pridobiti na času in se izogniti kasnemu odhodu, kateri je po sedanjem voznem redu mogoč iz Ljubljane šele ob 19.10 uri, do katerega časa bi že mogli biti zopet doma in ne izgubljati s potovanjem v Ljubljano cel dan.

Upamo, da bo železniška uprava toliko uvidevna in upoštevala želje prebivalstva in mu vsaj v navedenih dveh glavnih zahtevah ugodila že z novim poletnim voznim redom in pa da bo čim prej uvedla brze motorne vlake s pogostejšimi zvezami, ker sedanje so nezadostne. Prebivalstvo Dolenjske bo železniški upravi za zboljšanje prav hvaležno.

Karol Mohorčič.

Glas podeželskega trgovca

Krošnjarstvo — šušmarstvo — nelojalna konkurenca

To so ona tri velika zla, ki se kakor kužna bolezen širijo po naši deželi in ki kakor razkrajajoča rakrana zeva na našem narodnem telesu ter v zasmeh pravici, redu ter v škodo najbolj gotovemu davkoplačevalcu — legalnemu trgovcu.

Cas bi bil, da bi se začeli tega zavedati tudi oblast in njeni organi ter ne pustili, da se to zlo razvija kar naprej ter še nadalje uničuje legalno trgovino, ki je bila vedno najzanesljivejši vir davčnih dohodkov.

Toda tudi trgovci sami bi morali zaradi te trojne nadloge biti bolj strunjeni ter si medsebojno pomagati ne samo z besedami, temveč tudi z dejanji, da bi se to trojno zlo že enkrat zatrla. V slogi je moč in v slogi združeni trgovci ter obrtniki bodo tudi dosegli od države, da nas bo začela ščititi, da bo vsej nelegalni trgovini napravila konec ter dosegla, da bo veljal zakon tudi za krošnjarje, šušmarje in vse, ki se poslužujejo nelojalne konkurence.

Posebno okuženi od te trojne nadloge pa so industrijski kraji. Tu se krošnjarstvo in šušmarstvo širita kar iz dneva v dan. V ta nečeden posel pa se dosledno in vedno večji meri vpeljava tudi mladina. Ne zadovoljujejo pa se krošnjarji samo s krošnjarenjem manufakture, temveč danes krošnjarijo sploh z vsem blagom. Seveda pa so se tudi modernizirali in prevažajo svoje blago kar na avtomobilih. Posebno delavni pa so ob nedeljah in praznikih ter v urah, ko morajo pod kaznijo biti vsi drugi lokali zaprti. Gorje trgovcu, ki bi imel ob tem času odprto trgovino, krošnjarji pa morejo ne-kaznovano obratovati vse dni in vsako uro. Ali res ni več nobene pravice? Ali so kazni samo za legalne trgovce? Ali je res namen nekaterih uradnih organov, da se zlasti mali podeželski trgovci popolnoma uničijo, ker se trpi proti njim tudi najbolj umazana in najbolj nepostavna konkurenca?

V zadnjem času pa se je tudi že pripetilo, zlasti v lesni stroki, da so padli celo nekateri trgovci tako daleč, da podpirajo šušmarje in jih krijejo s svojim imenom! Z vsemi takšnimi trgovci bi se pač moralo brezobzirno obračunati, ker so v sramoto vsemu trgovskemu stanu! Vse takšne škodljivce je treba neusmiljeno pognati iz trgovskih vrst. Naloga naših združenj je, da napravijo v tem pogledu red!

A tudi nekateri veletrgovci in tovarnarji, ki bi na eni strani hoteli legalnega trgovca kar na debelo obložiti s svojim blagom, se na drugi strani ne obotavljajo zalagati krošnjarje in šušmarje s svojim blagom. Ti grosisti, ki so danes prodali svoje blago trgovcu, mu jutri s krošnjarji odvzemajo odjemalce. Ali res ne sprevajajo, da je zanje mnogo boljše, če ostane njih odjemalec še nadalje soliden trgovec, kakor pa, da ga nadomesti nelojalen krošnjar?

Noben zaveden trgovec ne bi smel pri tako nelojalnih grosistih kupovati svojega blaga, kajti s tem podpira krošnjarstvo. Zavednost trgovcev mora postaviti takšne grosiste — na čast drugim bodi rečeno, da so takšni grosisti v manjšini — pred izbiro, da se odločijo

ali za solidne trgovce in legalno trgovino ali pa za krošnjarje in nelojalno konkurenco!

Še na eno stvar bi pri tej priliki opozoril. Socialno zavarovanje za trgovce je nujno potrebno. Če kljub temu še ni prišlo do tega zavarovanja, potem menda tudi iz razloga, ker nekateri bogatejši trgovci mislijo, da jim tako zavarovanje sploh ni potrebno. Na drugi strani pa ovirajo uvedbo socialnega zavarovanja za trgovce oni najmanj uvidevni in dostikrat tudi najslabši trgovci, ki sploh nimajo smisla za nobeno stvar. Toda brez ozira na to bi moralo trgovstvo delati na to, da se socialno zavarovanje trgovcev čim prej izvede, sicer bo kmalu ravno iz trgovskih vrst največ beračev na cesti. Te sramote trgovci prav gotovo niso zaslužili, zato pa je treba

z uvedbo socialnega zavarovanja trgovcev to sramoto preprečiti. Saj je navsezadnje že to sramota, da bodo kmalu imeli prav vsi stanovi svoje socialno zavarovanje, samo trgovci bodo v tem važnem vprašanju celo za hlapei in deklami. V najboljšem namenu sem napisal te misli, ki naj bi jih naša zbornica, prav tako pa tudi naša zveza in vsa združenja upoštevala, da bi že enkrat prišli naprej in da bi se obvaroval zlasti mali podeželski trgovec pred katastrofo, ki mu zaradi krošnjarstva, šušmarstva in nelojalne konkurence vsak dan bolj grozi. Naj bi se z vsemi temi vprašanji bavil tudi ljubljanski vsedržavni trgovski kongres!

(To se bo tudi zgodilo in vsa vprašanja, ki jih naveda naš članek, so tudi na dnevnem redu ljubljanskega kongresa. Op. ured.)

Kako dolgo še?

Zopet polom dveh 'zadrug' v Mariboru

Iz dnevnega časopisa je že zadostno znana afera mariborske »Privredne in zdravstvene zadruge za vzajemno pomoč« ter »Glavne privredne zadruge«, ko je moral predsednik teh imenitnih zadrug kar z občnega zbora naravnost v arest.

Tako se je zopet enkrat potrdila naša trditev, da se danes zadruga oblika tako zlorablja, da se bolj že ne more in da pod plaščem zaslug nekdanjih kreditnih in produktivnih zadrug more vsak izkoriščati zadrugam podeljene privilegije.

Ti naravnost kričeči primeri zlorabljanja zadrugnega imena bi pač morali napolniti vsaj voditelje zadrugništva, če že tega ne stori oblast, da bi temeljito in brezobzirno prečistili zadrugne vrste in pognali iz zadrugništva vse one nepravne zadruge, ki samo izkoriščajo zadrugno ime in zadrugne privilegije. In med temi »zadrugami« niso le razne pomožne registrirane blagajne, temveč tudi vse one »zadruge«, ki miso dejansko nič drugega ko običajne trgovine, katerim pa daje registracija v zadrugnem imenu v trgovinskem registru davčno prostost ter še celo vrsto drugih nezaslužnih privilegijev.

Mi smo že ponovno opozarjali

zadrugne voditelje, da bo vsa zadruga misel trpela, če bodo dopuščali, da se vsako podjetje more odeti v zadrugno obleko. Naši opomini pa so bili ne le zaman, temveč so nam zanje celo očitali, da smo proti zadrugništvu, pa čeprav smo nastopili le proti njegovim izrodkom. Voditelji zadrugništva seveda pravijo, da se njih ti izrodki nič ne tičejo. Slab izgovor in slabo opravičilo. Kajti vsi ti izrodki so javno nosili ime zadruge in javno so agitirali za pristop k tej zadrugi. Uživali pa so tudi vse bonitete pravih zadrug. Ali res ne čutijo voditelji zadrugništva, da ni nekaj v redu, kadar so tako nezasišane zlorabe mogoče? Kdaj pa sploh mislijo nastopiti v zaščito čiste zadrugne ideje, če se jih niti takšne zlorabe ne tičejo?

Zato znova kličemo: Kako dolgo se bo še trpelo to nedopustno zlorabljanje zadrugništva? Kako dolgo se bo mogla taka trgovina izogniti davčni dolžnosti, samo da se odene v zadrugno obleko? Kdaj se bo že enkrat napravil v zadrugnih vrstah red in izločile iz njih vse nepravne zadruge? Če ne znajo tega reda napraviti zadrugni voditelji, naj ga napravi oblast! Dovolj nesreč je že bilo, ker so se tolerirale takšne tudi — zadruge!

Železniške prometne zveze z Dolenjsko

Dolenjska ima razmeroma malo železniških prog, prereditko je prepletena z železniškim omrežjem. Od leta 1914 se ni zgradila nobena nova proga niti se podaljšala obstoječa. Že več let se gradi podaljšek proge Trebnje—St. Janž do Sevnice. Kadar bo iztekla ta proga oz. podaljšek — borih 12 km dolžine — bo vse, kar je dobila Dolenjska od predvojnne dobe. To pa je odločno premalo.

Nadvse potrebna je Dolenjski že davno pred svetovno vojno projektirana proga Novo mesto—Brežice, ki je prepotrebna. Tako tudi železniška zveza z morjem in podaljšek proge Novo mesto—Straža do Dolenjskih Toplic.

Železnice pomenijo v narodnogospodarskem oziru mnogo, njih

vloga je nadvse važna in pogoj za gospodarski razvoj. Dolenjski jih primanjkuje in to mnogo vpliva — poleg mnogih drugih vzrokov — na gospodarsko zaostalost Dolenjske.

Na maloštevilnih obstoječih progah pa osebni vlaki vozijo zelo počasi, tako kot pred tremi desetletji. Proge so večinoma slabe in dokler se temeljito ne popravijo, ni upati na povečanje vozne brzine. Sedanja brzina vlakov pa ni v skladu z zahtevami današnjega časa in je potovanje od Metlike do Ljubljane in obratno dolgo potovanje ali bolj rečeno velika izguba na času za potujoče občinstvo.

Zato bi bil skrajni čas, da se na tej in ostalih dolenjskih progah uvedejo brzi motorni vlaki. Te

† Franc Ojstriš

V petek zjutraj je podlegel kapi bivši faktor tiskarne »Merkur« Franc Ojstriš.

Pokojnik je bil znan grafični strokovnjak, ki je zlasti slovel kot eden najboljših strokovnjakov za stavne stroje. Bil je eden tistih vestnih delavcev, ki ne dajejo iz rok nobenega dela, če ni v vsakem oziru tehnično dovršeno.

Posebno velike zasluge si je pridobil pokojnik pri ustanovitvi in organizaciji tiskarne »Merkur« ter bil dolgo vrsto let duša tiskarne. Bil je eden tistih mož, ki store vedno več kakor pa je njih dolžnost, ki pa pri tem ne iščejo ne priznanja in ne zaslug.

Ceprav natančen kot faktor, je vendar zaradi svoje objektivnosti in zaradi svoje vzgledne delavnosti užival splošno spoštovanje grafičnega delavstva.

Vestnemu in požrtvovalnemu delavcu bodi ohranjen hvaležen spomin.

Žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Stanje naših kliringov

Izkaz Narodne banke z dne 22. aprila navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih dotične valute):

Pasivni kliringi:	več ali manj ko
22. IV. 15. IV.	
Švica šfr.	2,94 +0,36
Češkoslovaška Kč	142,77 +3,55
Belgija belga	3,31 +0,01
Bolgarska (redni) din	0,17 +0,17
Romunija din	9,52 -2,10
Madžarska din	39,05 +0,28
Aktivni kliringi:	
Italija (stari) lir	22,18 -0,53
Italija (novi) lir	5,27 -2,83
Italija (novi) din	122,04 +5,96
Poljska din	13,44 +0,17
Bolgarija (tur.) din	0,41 nespr.
Turčija din	12,52 +0,23
Španija pezeta	2,81 nespr.
Nemčija RM	11,68 -0,86

Narodna banka je izplačala dne 27. aprila po novem kliringu italijanske nakaznice do št. 12.862 z dne 28. januarja. Na plačilo italijanskih novih terjatev se mora čakati skoraj natančno tri mesece.

Naš lesni izvoz v marcu

Po najnovejših podatkih smo izvozili v marcu 79.701 tona lesa v vrednosti 69,8 milijona din (lani v marcu 100.135 ton v vrednosti 91,69 milijona din). V januarju smo izvozili lesa za 58,5, v februarju pa za 66,9 milijona din.

Zunanja trgovina

Dohodki češkoslovaških železnice so znašali l. 1937. 3643 milijonov Kč, to je za 600 milijonov več kot l. 1936, in za 500 milijonov več kot l. 1935.

Izvoz agrarnih proizvodov v Madžarski je v prvem letošnjem tromesečju proti lanskemu nazadaval od 96,8 na 82,7 milijona pengov.

Pristaniške tarife v Rotterdamu namerava občinski svet znižati za 28 odstotkov. Samo najemnine in zakupnine v pristanišču bi se znižale za 15%.

Baza rečnega vojnega brodogradnje na Donavi naj bo na izrečno željo Hitlerja Linz.

Nemška vlada se svetovne razstave v New Yorku ne bo udeležila, ker da nima toliko deviz, da bi mogla kriti stroške razstave.

Ameriška elektrotehnična produkcija je dosegla v 8 mesecih 1937. vrednost 2376 milijonov dolarjev in preseгла leto 1935. za 22%. Tudi proizvodnja toka s 114 milijardami kW ur je preseгла leto 1936. za 71%. Novih instalacij je bilo za nad 1 milijon kW in za leto 1938. se pripravlja še dvakrat večje število novih napeljav.

Velika Britanija je sezidala velika skladišča za živež in surovine, ki so potrebne v primeru vojne. Istočasno je nakupila velike količine živil. Tako je kupila en milijon ton žitaric in 400.000 ton sladkorja.

Prvi oglasni poganiki o letošnji tujskoprometni reklami

Na zasedanju našega banovinskega turističnega sveta v mesecu marcu smo čuli mnogo pametnih predlogov, kako naj čim učinkoviteje vabimo tuje v naše kraje. Vsi zastopniki oblasti so zaporedoma izjavljali, da bodo podpirali stremeljenja onih, ki imajo v rokah vodstvo tujsko-prometnih ustanov. Predlog, naj se poučujemo o tujskem prometu tudi na naših šolah, je bil z veseljem pozdravljen. Kdor je seji do konca prisostvoval, je prišel do prepričanja, da naši ljudje o načinih pospeševanja tujskega prometa veliko vedo. Veliko vedo, toda do udeležitve tega, kar vedo, je velik korak. Naši ljudje veliko čitajo, veliko znajo, manjka pa zmožnosti, mestoma tudi prilike, da bi svoje znanje tudi praktično porabili. Z drugimi besedami povedano: preveč smo teoretični in premalo trgovci!

Ta hiba se vidi povsod. Ljubljana na primer nima nobenega dobrega prospekta, ki bi mogel na tuja vabljivo vplivati. Kar sem videl, je preozkorsčno in se za zgodovino, ki sega v davno staro dobo, ne briga. Morda dosedaj tudi druga mesta nimajo prospektov, ki bi posegali v življenje v pradedni dobi, toda čemu naj bi Ljubljana ne napravila nekaj, kar druga mesta še nimajo? Jaz bi šel celo tako daleč, da bi postavil po slikah, ki obstoje, stavbe na koleh ob svojedobnem nabrežju na barju in bi jih vzel v prospekt in seve tudi tujcem razkazoval. Današnji človek je površen in plitek tako, da bi jih mnogo niti ne mislilo na to, da so bile stavbe pozneje napravljene, zlasti v poznejši dobi, ko bi les razpokal in ko bi dobil izraz starosti. Čemu ne bi v Ljubljani na primer mogli kazati okna, s katerega je Napoleon gledal parado svojih čet? Nekaj posameznosti zgodovine je treba napraviti in ponasiti po zgledu drugih narodov, ki se na take stvari sijajno razumejo.

Pred seboj imam kolektivni oglas dveh slovenskih zdravilišč. Zgoraj pod vrhnjim robom oglasa je napis: »Slovenija Vas vabi!« Temu sledi slika ženske v avbi, desno pa je naslikan kraj, ki ga ne najdem niti v prospektu enega niti drugega v oglaševanem zdravilišču. Pod sliko je besedilo za dve zdravilišči. Stisnjeno je in ima silno male črke. Ali je ta oglas zadovoljiv? Ne! Čemu vodilne besede niso namenjene obema zdraviliščema, temveč vsej Sloveniji? Ali obe zdravilišči res ne premoreta napisati za sebe vabljivega stavka? Ali imata toliko denarja, da vabita za vso Slovenijo? In slednjič, čemu naj Slovenijem kliče: »Slovenija vas vabi!« Gotovo bi bilo zelo pametno, če bi Tujsko-prometna zveza napravila tudi za Slovence posebno reklamo in jih vabila, naj ostanejo doma in naj ne izdajajo denarja na tujem, ko niti domačih krajev ne poznajo, saj tako reklamo delajo tudi drugi narodi, toda če vabim za dvoje zdravilišč, ne bom posegal tako daleč, da bi zdravilišči zatajil in otvoritveno vrsto oglasa namenil Sloveniji. To gre predaleč, na škodo obeh zdravilišč. Prav tako naj bi bila slika v oglaševanju posneta iz prospekta, da na ta način omogočimo uspešno sodelovanje oglasa in prospekta. In slednjič male črke. V zdravilišču prihajajo bolniki. To so navadno starejši ljudje. Ti težko čitajo male črke. Ali je tak način oglaševanja postrežba bolnikom, ki jih vabimo k sebi? Ne glede na primernost uvodnih besed: »Slovenija Vas vabi«, mislim, da je ta stavek že tako obrabljen in brez moči, da bi ga v reklamah ne kazalo več uporabljati.

Takih in podobnih člankov smo zadnja leta v slovenščini, zlasti pa v nemščini toliko čitali, da morejo imeti zbog svoje odvratnosti prav nasproten učinek kot pa ga z njimi nameravamo doseči. Za prihodnjeletno reklamo je treba pričeti skrbeti takoj, ko se sezona neha, ne pa šele takrat misliti nanjo, ko že teče voda v grlo. Ker se navadno dela vse zadnji hip, zato imamo tudi tako časopisno reklamo za naša zdravilišča, da bi bilo morda časih skoraj boljše, da bi je sploh ne bilo. Ali bi se za uvodne besede ne mogle vzeti n. pr. misli vsakega bolnika in podčrtati v sloganu: »Hrepenenje po spomladu ali pa »Čuda spomladu« in nadaljevati oglas z željami bolnikov, ki hrepene po soncu in zdravju, kar oboje bodo našli v oglašujočem zdravilišču?

Mnogo izrazitejši je oglas zdravilišča Lipik. Že v prejšnjih sezonah je to zdravilišče hodilo svoja lastna pota in če ne več, je vsaj glede zunanje oblike oglaševanja skrbelo za to, da jih je vsak brez čitanja že po njihovi obliki spoznal. Sedaj je bil oglas v krogu, drugi v četverkotu, pa zopet v trikotu, šesterokotu itd. Tudi letos hoče obdržati to zdravilišče posebno zunanjo obliko, kar je vse hvalje vredno, gre pa še dalje, da objavlja za en oglas dvoje krogov, ki segata drug v drugega. V zgornjem krogu je narisan bolnik z zdravnikom, v spodnjem pa je nekaj besed, ki sliko pojasnjujejo: Proti okorelim udom, ohromelosti, posebno radi kapi edino jedno kopalnišče Lipik. Pri tem oglaševanju ni skoparilo, temveč v prvi vrsti gledalo, da je zunanja oblika efektna in da je besedilo lepo in dobro čitljivo. Ni še oglas na višku, zlasti kar se tiče slike, ki oglaševanje spremlja, vidi pa se, da zdravilišče od leta do leta napreduje. Tak oglas ne zgreši svojega namena,

pa naj naši gospodje, ki upravljajo naša kopalnišča, še toliko govorijo o tem, da se z oglasi ne pride daleč. Res je, da oglas sam ne more delati čudežev, če ni prave organizacije oglašujočega zdravilišča.

Predvsem manjki pri nas »Public Relations«, kar bi se ponašalo z nego odnosov proti občinstvu. Gost pride, gost gre, in s tem je pri nas opravljeno. Tuja zdravilišča pa se gosta spominjo o novem letu, na dan njegovega rojstnega dneva ali godu s kratko čestitko, ki je navezana s premišljenimi besedami na zdravilišče, kjer se je negoval. Kupec, ki je enkrat kupil v naši trgovini, lahko še pride in raje bo prišel, če se ga spominimo tudi med letom. Danes ni več onih kratkih in jedrnatih trgovskih slogov v pismih, ker razumni trgovci vedo, da apeliranje na podzavestna čustva več izda kot pa razumni razlogi. Vse to, tako in podobno negovanje tuja v zvezi s pravičnim oglaševanjem mora napolniti vsako dobro upravljano zdravilišče.

Rogaška Slatina, naše največje zdravilišče, se še ni oglašilo, dasi je 1. maja pričetek sezone. Štiri dni predno naj nanovo zaživi življenje v njem, ni še glasu o kakem priporočilu pri javnosti, vsaj v Sloveniji ne. Zdi se mi, da se je to prvič zgodilo, odkar zasledujem prizadevanja naših zdravilišč in letovišč za poset tujcev. Tako brezbriznost v dobi reklame se more bradko maščevati. To je varčevanje na nepravem mestu. Če prične poset padati, se bo to težko popravilo. Tudi z dobro reklamo težko. Ali Rogaska Slatina ni prav nič naučila zamujena reklama za slatino?

V naša zdravilišča in letovišča naj pride več naprednega trgovskega duha, in naj v zameno odpade nekaj reprezentance. Uspehi bodo kmalu očitni in otipljivi.

Nove takse Zbornice za TOI

Na podlagi uredbe o zbornicah je banska uprava v Ljubljani dovolila naslednje spremembe in dopolnitve pristojbenika Zbornice za TOI:

1. Za potrdila po § 95., odst. 5., obrtnega zakona se plačuje za trgovinske in industrijske obrate stara taksa, za rokodelske obrate pa se plačuje odslej:

- a) v krajih z več ko 50.000 prebivalci din 480— (prej 400—),
- b) v krajih z več ko 20.000 prebivalci din 350— (prej 300—),
- c) v krajih z več ko 5000 prebivalci din 150— (prej 150—),
- č) v krajih z več ko 1000 prebivalci din 150— (prej 100—) in
- d) v ostalih krajih din 100— (prej din 75—).

Gradbeni obrti:

- a) inženirski din 750— (prej din 750—),
- b) graditeljski din 1500— (prej din 500—),
- c) zidarSKI in tesarski dinarjev 800— (prej din 300—).

V istem oddelku se spremeni 7. odstavek in se odslej glasi:

»Pri otvoritvi podružnice podjetja (razen pri pogostinskem obrtu), ki ima sedež na zborničnem območju, se ob postavitvi poslovodje pobere polovična pristojbina, vendar tako, da znaša najmanjši polovični znesek din 50—.«

Zadnji odstavek v istem oddelku se glasi odslej: »Pristojbina za potrdilo pri preselitvi obrta v mesto znaša din 150— (prej din 50—) in na deželi din 75— (prej dinarjev 25—).«

Pred zadnjim odstavkom odred-

be se vstavlja nov oddelek, ki se glasi:

IV. Končna določila.

Pristojbine se morajo stranki vrniti, odštevši 20 din za manipulacijo, ako se povrnitev zahteva v roku 4 mesecev potem, ko je bilo dovolilo ali pooblastilo odklonjeno pravomočno, ali je bila prošnja oziroma prijava obrta pri pristojnem oblastvu umaknjena.

Te spremembe so stopile v veljavo z dnem po objavi v »Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine«, to je z 21. aprilom 1938.

Politične vesti

Konferenca Male antante bo dne 6. maja v Sinaji in ne v Bukarešti. Češkoslovaški in jugoslovanski zunanji ministri prideta v Sinajo že 4. maja. Na konferenci se bo razpravljalo o vseh vprašanjih, ki se tičejo držav Male antante ter tudi o zadnjih najvažnejših političnih dogodkih.

Za londonski sestanek francoskih in angleških državnikov je izdelala čsl. vlada obširno spomenico o zadnjih političnih dogodkih ter o svojem stališču. Podrobno je tudi razložila svoja prizadevanja, da doseže sporazum z nemško manjšino na Češkoslovaškem. Spomenica češkoslovaške vlade je napravila v Londonu zelo dober vtis, ker dokazuje ne le dobro voljo češkoslovaške vlade, temveč tudi njeno popolno zaupanje francoski in angleški vladi.

Pretrpane zahteve Henleinove stranke so odklonili tudi Slovaki, ki se sicer bore za avtonomijo. V češki javnosti pa so okrepile gibanje, da se sklene s Slovaki sporazum.

Nemški listi na Poljskem so začeli v zadnjem času ostro napadati poljsko vlado, ker da zatira nemške manjšine na Poljskem. Listi pozivljejo vse Nemce na Poljskem, da se združijo v enotni organizaciji. Vse nemške organizacije so razvile v zadnjem času zelo živahno delovanje ter so priredile samo zadnjo nedeljo okoli 40 zborovanj. Nastop nemških organizacij je napravil v poljski javnosti zelo močan vtis in ni izključeno, da bo imel še politične posledice, ki morda Nemcem ne bodo prijetne.

O sporazumu z Italijo bo izdala angleška vlada belo knjigo, v kateri bodo vsi dokumenti o sporazumu ter njegovo besedilo.

Pogajanja med francoskimi in angleškimi državniki so se začela v četrtek in so potekala v popolnem soglasju, kar tudi komike posebej naglašuje. Posebno velja to soglasje glede narodne obrambe ter se polagoma izvaja od Baldwinove svoje dni proglašeno načelo, da se angleška meja začneja ob Reni oz. ob Maginotovi betonski obrambni črti. Vidi se vedno bolj jasno, da sta Anglija in Francija dejansko ena vojna skupina.

Na londonski seji se je najprej razpravljalo o čsl. vprašanju. Francoski državniki so naglasili, da bo Francija do pite izpolnila svoje obveznosti do Češkoslovaške. Pariška in londonska vlada pa bosta skušale doseči sporazum med čsl. vlado in nemško manjšino, da se to vprašanje ne bi moglo zaostri v mednarodno vprašanje.

Angleški državniki so pristali na francosko stališče, da o odpovedi francosko-ruske obrambne zveze ne more biti niti govora.

Najznačilnejše pa je, da se je v Londonu razpravljalo tudi o gospodarski pomoči, ki jo je treba izkazati državam Male antante, zlasti Jugoslaviji in Romuniji. Nemško gospodarsko prodiranje na Balkan se pač le z besedami ne more ustaviti, temveč le z dejanji.

Finančni minister John Simon je predložil angleškemu parlamentu novi proračun, ki je zvišan na 991 milijonov funtov, predvsem zaradi povečanih izdatkov za narodno obrambo, ki bo zahtevala okoli 340 milijonov funtov (okoli 90 milijonov din). Zaradi velikega zvišanja proračuna je moral finančni minister predložiti tudi zvišanje nekaterih davkov. Tako bo zvišana dohodnina ter carine in trošarine na čaj, bencin in strojna olja. Finančni minister je na koncu svojega ekspozicije izrazil svoje prepričanje, da bo parlament novi proračun odobril, ker mora biti Anglija vojaško pripravljena, da more ohraniti Evropi mir.

Pred madžarskim parlamentom se je obravnaval novi protizidovski zakonski načrt. Načrt je branil sam ministrski predsednik Daranyni, ki je zlasti naglašal, da ni nastal ta načrt zaradi vpliva od zunaj. Čeprav je nedvomno, da so si Zidje pridobili za gospodarski razvoj Madžarske velikih zaslug, je vendar novi zakon potreben, ker je postal vpliv Židov prevelik. Ker prejšnje vlade tega vpliva niso znale omejiti, je potrebno, da to stori sedanja vlada. Sicer pa vlada ne sme pozabiti, da so tudi Zidje ljudje in državljani ter da se morajo spoštovati svobodna naziranja. V debati so nato nastopili desničarski poslanci s takšno vehemenco, da je nastal v parlamentu tako glasen prepir, da se je morala seja prekiniti.

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je objavilo članek, v katerem trdi, da je konkordat med Vatikanom in Avstrijo še vedno v veljavi in da se zato tudi ne more enostransko odpovedati.

Maršal Göring je izdal proti Židom nov ukaz, da mora vsak Žid predložiti natančen pregled vsega premoženja, obrtnih pravic in pogodb. Prijavitelj se morajo tudi vse pogodbe, v katerih je soudeleženece Jud, Najbolj so s tem prizadeti avstrijski Judje. V inozemstvu smatrajo ta ukaz kot ukrep, ki pripravlja konfiskacijo židovskega imetja in ga ostro obsoja.

Sovjetsko vrhovno poveljstvo je na dolgotrajnem zasedanju sklenilo in dalo maršalu Blücherju povelje, da na vsako izzivanje japonskih ali mandžurskih čet takoj odgovori z vojnimi operacijami.

Japonska ofenziva v južnem Santsungu in Jangceju traja že pet dni, a ni zaradi junaškega odpora Kitajcev dosegla posebnega uspeha. Niti to ni pomagalo, da so Japonci zbrali nad 600.000 izvrstno oboroženih vojakov. Kitajski odpor niti ta vojska ni mogla zlomiti. Izgube na obeh straneh pa so bile velike.

Japonska vlada je vladno opozorila Nemsko vlado, da dobavlja Krupp Kitajcem orožje, kar je v nasprotju s protikomunističnim paktom, h kateremu je pristopila tudi Nemčija. Angleški listi pšejo v zvezi s tem, da nemški listi že nekaj časa ne označujejo več Kitajske kot marksistično deželo.

Tržna poročila

Zavoda za pospeševanje zun. trgovine

z dne 28. aprila.

Žitni trg.

Tisti, ki so trdili, da bo ves naš izvozni višek kinalu izrpan in da pri nas v državi tudi niso zadostne zaloge pšenice, so imeli prav, kakor kaže razvoj cen na trgu. Kljub precej ugodnemu stanju posevkov rastejo cene pšenice še vedno, pa čeprav so cene že mnogo nad svetovno pariteto, da mlini komaj krijejo svojo potrebo. (Uradne cene žetve so se torej izkazale zopet enkrat kot napačne. Op. ured.) Na pančevaškem trgu je notirala pšenica že 192 do 195, na novosadskem pa poljska celo že 200 din. (Posebno za Slovenijo, ki mora uvoziti okoli 10.000 vagonov pšenice, je ta dvig cene hud udarec. Do tega udarca pa ne bi prišlo, če bi Prizad bolj pravilno vodil svojo politiko. Če Prizad na eni strani ščiti producente, da cena pšenice preveč ne pade, bi moral na drugi strani ščititi konsumente, da cena ne preveč ne naraste. Kajti previsoke cene ustvarjajo draginjo. Vedno bolj se kaže potreba, da se Prizad odpravi. — Op. ured.)

Iz Italije poročajo, da vlada v Italiji že več ko mesec dni silna suša. Če bi ta trajala še nekaj časa, potem je vsa žetev pšenice ogrožena.

Na našem domačem koruznem trgu je tendenca stalna. Prizad kupuje koruzo za izvoz v Nemčijo in Češkoslovaško. Tudi izvozniki se zanimajo za koruzo, ker kontinent še vedno zahteva našo koruzo. Ponudba koruze pa je precej omejena. Ni izključeno, da je ponudba padla, ker mislijo producenti, da bo, kakor pšenica, narasla v ceni tudi koruzi. Šlepovsko blago se

plačuje po 106, vagonsko pa po 104,50 din.

Na tujih trgih je cena koruze nekoliko popustila.

Sadni trg.

Na češkoslovaške trge so se že začela uvažati ameriška jabolka, ker je že stopila v veljavo nova češkoslovaško-ameriška trgovinska pogodba. Nekateri so mislili, da bo zaradi ameriških jabolk cena domačih padla. To se pa ni zgodilo, ker je zaradi mraza upanje na dobro letino jabolk padlo. Zato so se domača jabolka podražila za 1 Kč.

Živinski trg.

Na dunajskem svinjskem trgu so bile dne 26. aprila naslednje cene: Mangalica I. vrste po 1,55, kmetijske svinje po 1,55 do 1,58, stare po 1,42 do 1,45, banatske po 1,55 do 1,64, angleške križane po 1,50 do 1,54, srbske po 1,45 do 1,50, mesnate avstrijske po 1,40 do 1,65

in mesnate poljske po 1,40 do 1,65 šilinga. Povprečno so cene nekoliko padle. Boljše vrste so v ceni narasle za 5 grošev. Trg je bil slab.

Na dunajskem govejem trgu pa so bile naslednje cene: voli po 0,85 do 1,48, krave po 0,81 do 1,04, mršava živina po 0,50 do 0,80 šilinga za kg žive teže. Biki so se pocenili za 5, krave 2 do 3 in mršava živina za 2 do 3 groše. Trg je bil precej slab.

Trg z jajci.

Dovoz jaje na dunajski trg je bil slab, vendar pa cene niso narasle. Jajca kategorije »C« so bila po 0,95 do 0,975, kategorije »B« pa po 1,05 do 1,1 šilingov za 100 jaje.

Na italijanskem trgu je bila tendenca čvrsta, deloma zaradi povečanega konsuma za praznike, deloma pa zaradi zadnjih mrazov v sev. Italiji. Vse to je vplivalo, da so cene za jajca narasle, da se je cena prvovrstnega blaga v Milanu dvignila na 3,95 do 4 (prejšnji teden po 3,90 do 3,95 lire).

V Anglijo se je začel izvoz jaje zopet v večjem obsegu.

Grof Ciano je v Tirani otvoril slavnost ob pricetku zidave asfaltnih cest iz Tirane v Drač. Pa ne da nas bo z asfaltnimi cestami prehitela celo Albanija.

Smrt ministrskega predsednika Udržala je tako pretresla njegovega brata Vlačava, da ga je zadela kap, kateri je tudi podlegel. O delovanju Codreanove »Železne garde« objavljajo listi vedno nova odkritja, ki dokazujejo, da železna garda ni samo smatrala političnih ubojev kot najbolj učinkovito sredstvo politične borbe, temveč da je naravnost gojila kult političnih umorov. Tako so bili vsi morilci ministra Duce imenovani za poveljnike borbenih legij Železne garde.

Na pirenejski fronti so ustavili Katalonci ofenzivo Francovih čet ter sami prešli v ofenzivo. Vzdolž sredozemske obale pri Allagu pa se ofenziva Francovih čet še nadaljuje.

Francoski notranji minister pripravlja zakon o nadzorstvu nad tujci. Število tujcev v Parizu se je v zadnjih letih silno pomnožilo ter bi bil tudi že zato potreben nov zakon.

Madžarski poslanik v Pragi se je opravičil zaradi zadnjih budimpeštanskih demonstracij proti Češkoslovaški.

Italija ima danes že nad 100 podmornic, a še stalno povečuje njih število.

Italijansko-angleški sporazum je bil sprejet z največjim zadovoljstvom v Egiptu, kateremu garantira mir in neodvisnost. Novo vlado sestavlja Mahmud paš.

Rooseveltovi disidenti ustanavljajo tretjo stranko, pod vodstvom progresivističnega senatorja Roberta Lafoletta in njegovega brata.

V knjigarni učiteljske tiskarne v Ljubljani in v njeni podružnici v Mariboru dobe trgovci po ugodnih cenah kuverte, pisemski papir, šolske zvezke, peresa, držala, svinčnike, papirnate servijete, splohe vse, kar rabijo v šolah in doma. Oglejte si našo bogato zalogo!

Prodaja nemškega Salversona se je v zadnjih letih zelo dvignila in to zlasti zato, ker daje Nemčija v promet samo one preparate Salversona, ki so bili preje preizkušeni in ki so popolnoma enakovredni standardnemu preparatu tako glede trpežnosti, zdravstvene sile in vpliva na človeški organizem. Že leta vodi frankfurtski zavod, ki dela te preizkuse, v Petrogradu rojeni dr. Max Rothemann, ki ga je sedaj Hitler v priznanje njegovih zaslug imenoval za profesorja, kar pomeni v Nemčiji zelo visoko odlikovanje. — Zopet majhen primer, s kakšno temeljitostjo delajo Nemci, da si kljub vsej svoji agresivni politiki ohranijo tuje trge.

Dobave - licitacije

Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 3. maja ponudbe za dobavo drv.

LICITACIJE:

Dne 30. aprila bo v pisarni referenta inženirije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za napravu lesenih prenosnih barak.

Dne 2. maja bo pri Vojno-sanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo razne sanitetske opreme in dne 16. maja za dobavo 1.000 nosil za ranjence.

Dne 2. maja bo pri Generalni direkciji drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo barv v prahu; dne 3. maja; bakrenih delov lokomotivskih peči s predelavo starega

bakra, dne 4. maja: gorilnih mrežic za plinsko razsvetljavo; dne 5. maja: raznih lakov, profilnega plošnatga in okroglega železa; dne 7. maja: stekla barvanega in ornament; dne 9. maja: masilnega materiala ter specialnega maziva za vozove; dne 13. maja: brusnih plošč, pil in kamnov; dne 14. maja: mrežic za naslone, motvoza, trtnih vrvic in sukanca; dne 16. maja: krovnega platna; dne 17. maja: sivega in belega železa; dne 18. maja: brotan-čevi; dne 19. maja: koksa in premoga; dne 20. maja: tapet, linoleja in linkrusta, železne pločvine ter samotnega materiala; dne 21. maja: eternita in dne 23. maja: martinovnega jekla, jeklene pločvine in žice.

Štev. 5182/38.

Nabava.

Državni rudnik Velenje razpisuje za Prometno upravo Zabukovca na dan 18. maja 1938. neposredno pismeno pogodbo za dobavo ca. 620 kg gole bakrene žice za proste vode po V. D. E. predpisih. Ostali pogoji pri rudniku.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 22. aprila 1938.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 30. aprila. 12.00 Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Vuk Karadžić in Vuk Vrčević — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Za zadnji april — še nekaj laži. Pisan večer. Sodelujejo člani rad. ig. družine, Jožek in Ježek in drugi — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 1. maja. 8.00: Plošče — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 8.45: Verski govor (prior Učak) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Plošče — 9.30: Koncert radijskega orkestra — 11.00: Otroški nastop vodi gđc. Slavica Vencajzova — 11.30: Koncert godbe »Sloga« — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Plošče — 17.00: Kmet. ura: O priznanju žitnih posevkov in krompirjevih nasadov (ing. Fr. Mikuš) — 17.30: Akademski pevski kvintet — brata Goloba (harmonika) — Kosi Ivan in Skok Vilko (duet citer) — in Magistrov trio — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Petra — 20.30: Pomlad v glasbi. Sodelujejo: radijski komorni zbor, prof. Rančigaj (klavir), radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek 2. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Fantazije (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Cemu zaščita proti napadom iz zraka — 18.20: Smetana: Valensteinov tabor (simf. pesnitev, plošče) — 18.40: Vseučiliška knjižnica v Ljubljani — zgodovina, pomen, naloge (dr. Glonar) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Spominski večer ob prvi obletnici mojstra Mateja Hubada. Izvaja pevski zbor Glasbene Matice — 20.45: Ura Čajkovskega (Radijski orkester) Simfonija št. 5 (E-mol): Andante cantabile iz godalnega kvarteta, Slovanska koračnica, Jesenska pesem in »Letni čas« — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emona«.

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je praznoval v četrtek na višku moškega dela svoj 45. rojstni dan. Namestništvo je prevzel po testamentarični volji blagopokojnega kralja Aleksandra v zelo težkem in odgovornosti polnem trenutku. Pa tudi danes so časi zaradi napete mednarodne politične situacije silno resni. V takšnih časih je delo za ohranitev miru še posebno potrebno. In v tej smeri je tudi deloval knez-namestnik Pavle ves čas, odkar je prevzel težko odgovornost, da izroči mlademu kralju Petru II. državo v čim večjem redu. To prizadevanje kneza namestnika Pavla je imelo dosedaj tudi uspeh in to mu z veseljem v srcu priznava danes vsa Jugoslavija. S priznanjem slavi zato Jugoslavija rojstni dan kneza namestnika Pavla.

Konferenca katoliškega episkopata se začne v torek v Zagrebu. Minister za soc. politiko Cvetković je odpotoval v Ženevo, kjer se udeleži seje upravnega sveta Mednarodnega urada za delo.

Minister za telesno vzgojo Miletić je odpotoval s šestlanskim spremstvom v Nemčijo, da vrne obisk voditelja nemške mladine Schiracha. Prisostvoval bo tudi prvomajski proslavi narodno socialistične stranke v Berlinu ter bo predstavljen tudi Hitlerju.

Za novega reis ul ulema so imenovali kralj. namestniki Fehima efendija Spaha, ki je dobil pri izvolitvi kandidatov največ glasov. Finančni minister je podpisal odlok, s katerim se otvori na beo-

grajskem velesejmu poseben carinski oddelek kot del beograjske glavne carinarnice.

Ljubljanski šahovski turnir se je končal z naslednjim rezultatom: 1. Kostić, 2. Szabo, 3. in 4. Steiner in Tartakower, 5. do 7. dr. Astaloš, dr. Vidmar in dr. Trifunović, 8. Vasja Pirc, nenagrani pa so ostali: 9. in 10. Bröder in Vidmar ml., 11. Foltys, 12. Nedeljković, 13. in 14. Furlani in Tot, 15. Preinfalk in 16. Šorli, ki pa je kot edini dosegel zmago nad zmagovalcem Kostićem in zato prejel posebno nagrado.

Založba »Binoza« v Zagrebu namerava prirediti v Zagrebu razstavo srbske, v Beogradu pa razstavo hrvatske knjige.

Trgovinsko ministrstvo je izdalo razpis, da se mora uporabljati za obrtni zakon (zakon o radnjama) krajšava »Zr« in ne Z. o. r.

Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu se je nehala, ker je prišlo do sporazuma med mojstri in pomočniki.

Delegacija Jugorasa je sprejel v avdijenci knez namestnik Pavle.

V nekaterih hercegovskih vaseh je začela crkavati živina zaradi pomanjkanja krme in paš.

V donavski banovini je bilo lani 738 požarov, ki so napravili za 16,2 milijona din škode.

V 14 avtomobilih je prišlo v Maribor 29 Norvežanov, ki odpotujejo iz Maribora v Beograd, Sarajevo in Dalmacijo. To je prva večja skupina Norvežanov, ki je prišla do slej v Jugoslavijo.

Temeljni kamen Doma gospodarske sloge bo v Zagrebu slovesno položen dne 8. maja.

V sredo je bila svečana poroka albanskega kralja Zoga z madžarsko grofico Appony. Ker sta kralj in nevesta različne vere, se je izvršila poroka civilno. Poročil ju je predsednik albanskega parlamenta. Priči sta bila kraljev svak in italijanski zunanji minister grof Ciano. Takoj po poroki je bil slavnostni banket, po banketu pa sta se novoporočenca odpeljala v Drač, kjer bosta preživela medene tedne v novo zgrajenem dvorcu. Poleti bo odpotovala kraljica Geraldina v Ameriko, ker je njena mati rojena Američanka.

Ne pozabite na

poslovne knjige

kakršne nudi

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

Obiščite poletni beograjski sejem

od 30. aprila do 9. maja 1938

Največja jugoslovska revija domačih in inozemskih izdelkov * Najpopolnejša slika zadnjih tehničnih pridobitev v industriji * Največja izbira * Obvestila daje

Uprava Beograjskega sejma, Beograd

Poštni predal 538 * Telefon 28-526, 28-8-2

50% popust na železnicah in parnikih

ANGLÉŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ustanovljena 1720. leta

Glavni zastopnik za dravsko banovino:

Ing. Jožko Kobi, Ljubljana, Resljeva cesta 16-18

Telefon št. 22-30

Družbena imovina £ 29.290.966-03, t. j. preko 7 milijard dinarjev

Zavaruje: Požar, šomaž, vlomsko tatvino, avtomobilske škode in nezgode, trajno in začasno nesposobnost, razbitje stekla, dolžnost jamstva in potres

TISKARNA MERKUR D.D. V LJUBLJANI sporoča,

da je njen dolgoletni sodelavec, gospod

FRANC OJSTRIŠ

tiskarniški tehnični ravnatelj v p.

danes, v petek dne 29. aprila 1938., ob 3. uri zjutraj v 59. letu starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v nedeljo 1. maja ob 1/2. uri izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani dne 29. aprila 1938.

Ohranimo ga v častnem spominu!